

BIBLICKÉ ÚKOLY

2. čtvrtletí 1972

EPIŠTOLA K EFEZSKÝM

Úvod

Pavel psal tuto epištolu v době a v prostředí, jež tvoří vhodný podklad pro toto poselství. Tenkrát vládl krvežíznivý Nero. Všude převládal na jedné straně zhýralý život a přepych, na druhé straně vraždy. Dějiny nám podávají zprávu, že když jakýsi otrok zabil římského senátora L. Padania Secunda, bylo za trest zavražděno 400 otroků z jeho domu. Tato pomsta byla tehdy zcela v souladu se zákonem.

Poselství k Efezským, napsané z moci Boží, a nikoli člověka, obsahuje naučení, jež by všichni měli zkoumat a opakovat je často ke svému prospěchu. Je v nich přehled praktické zbožnosti, jsou tam zásady, jimiž by se měly všechny sbory řídit. Apoštol v nich jasně popisuje cestu k životu věčnému.

Význam pravdy pro každou dobu

Zákl. verš: Ef 1, 7.

Pavel apoštol „Ježíše Krista, skrze vůli Boží“. Je největším teologem všech dob, neboť z velké části usměrnil křesťanské učení. Křesťanství bylo mocně ovlivněno jeho vznešeným pojetím o Kristu. Byl dobrým řečníkem (Sk 17, 22–31) a také velkým evangelistou. Ačkoli měl tolik darů a vysoké povolání, byl nanejvýš pokorný (1 Kor 15, 9; Ef 3, 8). Dovedl jít přesně za svým cílem (1 Kor 2, 2; Fil 3, 13), byl vyrovnaný (Fil 4, 11. 12; 1 Tim 6, 6–8) a měl neochvějnou víru (Řím 8, 28; 8, 38. 39; Gal 2, 20; 2 Tim 1, 12).

1. Pavlův pozdrav (Ef 1, 1–3).

Kdo pověřil Pavla, aby konal práci apoštola? Sk 9, 5–15.

Jak dlouho působil z milosti Boží? 2 Tim 4, 7.

Apoštol Pavel se zmiňuje ve svých epištolách sedmkrát o „vůli Boží“ ve své práci (Řím 1, 1; 1 Kor 1, 1; 2 Kor 1, 1; 2 Tim 1, 1; Gal 1, 1; Kol 1, 1).

Pavel šířil všude nebeské ovzduší. Všichni, kteří s ním přišli do styku, cítili, že má úzké spojení s Kristem. Pravda, kterou zvěstoval, dodávala jeho kázání usvědčující moc.

Uvažuj: Můžeme dnes získat „všechna duchovní požehnání“? Jaký je novozákonní význam slova „svatý“? Může si být dnešní věřící člověk vědom, že Bůh s ním sleduje určitý cíl?

2. Bůh vyvolil člověka ke spasení (Ef 1, 4–6).

„V Kristu Ježíši.“ Vše, co pro nás Bůh činí, je Kristovou zásluhou. Pavel chtěl „postavit každého člověka dokonalého v Kristu Ježíši (Kol 1, 28). Bůh si přál, aby všichni lidé zůstali členy jeho rodiny. Umožnil hříšníkům, aby našli cestu zpět do rodiny vykoupených.

Vše, co máme, je jediné z Boží milosti. Jeho milostí se stáváme Božími dětmi. Spasitelova milost nám darovala vykoupení a učinila z nás spoludědice s Kristem. Kéž se tato milost projevuje u nás i navenek.

Uvažuj: Hrozí nám nějaké nebezpečí, považujeme-li se za Boží vyvolené?

Jací však musíme být? Fil 2, 3. Jak chápeme, že Bůh nás vyvolil v Kristu Ježíši „před ustanovením světa“? Ef 1, 4. Srov. 2 Petr 3, 9.

3. Vykoupení v krvi Ježíše Krista (Ef 1, 7. 8).

Dobrovolná oběť Ježíše Krista nám umožnila vykoupení. Na nás je, abychom této oběti uvěřili (Jan 10, 18). Kristova smrt je něco zcela mimořádného. Jeho život, obětovaný za lidstvo, byl bezhříšný (1 Petr 1, 19). On dal svůj život za všechny, nikdo není vyloučen (1 Tim 2, 6).

Víra v Kristovu krev přináší pokoj (Kol 1, 20) a očisťuje od hříchu (1 Jan 1, 7). V její síle vítězíme (Zjev 12, 11).

Spasení je vlastně dvojnásobným zázrakem. Předně, že Boží láska pro nás prolila Kristovu krev. Za druhé, že věřil-li člověk ve smrt Ježíše na golgotském kříži, může činit pokání, vyznat svůj hřích, obrátit se a tak se stát svatým.

Uvažuj: Jak získáme vykoupení v krvi Ježíše Krista a odpuštění hříchů? Ef 1, 7.

Co vyžaduje Bůh od všech lidí a proč? Sk 17, 30. 31.

4. Boží plán zjeven (Ef 1, 9. 10).

Člověk může poznat pouze jádro „tajemství Boží vůle“. Pavel mluví o „poznání tajemství Kristova“ (Ef 3, 4). Bylo mu to zjeveno ku vzdělání svatých (Kol 1, 25). Stejně však uznává, že člověk nedokáže chápat věci nekonečné (1 Kor 13, 9–12).

„Plnost času.“ Tak jako je určitá doba věnována setí a jiná sklizni, tak je tomu i v díle evangelia. Bůh usiluje vždy v příhodnou dobu, aby člověk dosáhl spasení. Něčeho lze dosáhnout jen v určitém okamžiku. Člověk je svobodná bytost, a Bůh se ani nepokouší přinutit ho, aby uznal jeho vůli. Boží plán se uskutečňuje již po celé věky, aby vyvrcholil v posledních dnech.

Uvažuj: Jak může člověk pochopit božské tajemství vykoupění? Ef 1, 9. Co sleduje Bůh? v. 10.

5. Dědictví věřících je zajištěno (Ef 1, 11. 12).

Poznáváme Boží svrchovanou vůli, která usiluje o konečné vítězství spravedlnosti. Ziskáváme časné (Kol 1, 12) i věčné dědictví (Kol 3, 24). Povšimněme si, že dědictví se týká našeho dědictví mezi svatými (Sk 20, 32; 26, 18) a konečně nejslavnějšího dědictví v Kristu (Žid 1, 4).

Čtíme, co je praveno o dědictví svatých v 1. Pet 1, 4. Srovnejme Kristova slova o odměně u Mar 10, 29. 30. Co může znamenat výrok, „abychom byli k chvále slávy jeho“?

Syn Boží nám nabízí tolik slávy, bohatství a pocty, že člověk ani andělé si nedovedou správně představit vznešenost této nabídky.

Uvažuj: Myslíš, že si vážíme křesťanského dědictví tak jako první věřící? Jak získáme živou představu o dědictví?

6. Zapečetění Duchem zaslíbení (Ef 1, 3. 4).

Apoštol vykládá „slovo pravdy“ a vysvětluje křesťanské

evangelium, založené na Písmu. Řím 1, 16; Luk 24, 27. Dnešní člověk hledá pravdu jinde a nezkoumá inspirované slovo Boží.

Obecná pravda nepředstavuje jen souhrn pravdivých skutečností, jež samy o sobě nepřinášejí spasení; pravda nás musí posléze přivést k tomu, který je „cesta, pravda i život“ (Jan 14, 6). Veškeré ušlechtilé podněty každého člověka, křesťana nebo pohana, pocházejí z tohoto zdroje. Bez vlivu Ducha svatého nemůže člověk ani přijmout pravdu a obrátit se (1 Kor 2, 12–15).

V životě věřícího dochází k postupné změně: nejprve je to slyšení slova Božího, potom víra v Boha a posléze zapečetění, které to vše stvrzuje.

U v a ž u j: Jak se věřící stávají zapečetěnými Božími svatými? Ef 1, 13. O čem nás to posléze ujišťuje? v. 14.

7. Závěrečné otázky.

1. Věřícímu se dostává požehnání:
 - a) jež potřebuje,
 - b) veškeré duchovní požehnání,
 - c) požehnání, které si vyprosí.
2. Doplň: „V němž máme vykoupení skrze ---, odpuštění ---, podle bohatství ---.“
3. Kdy došlo k vyvolení věřících?
 - a) po pádu do hříchu,
 - b) při obrácení,
 - c) před ustanovením světa.
4. Správně či nesprávně: Shromáždění všech věcí v Kristu je součástí Božího plánu.
5. Co získává věřící, jakmile přijme Krista?
6. Správně či nesprávně: Věřící je zapečetěn svatým Duchem.

Odpovědi: 1. a) veškeré duchovní požehnání 2. krev jeho, hříchů, milosti 3. c) před ustanovením světa
4. správně 5. dědictví 6. správně

Spějeme ke Kristově dokonalosti

Zákl. verš: Ef 1, 22. 23.

Někteří lidé tvrdí, že církev na celé čáře zklamala, a tudíž nemá co říci dnešnímu světu a jeho potřebám.

Pavel poukazuje na velkolepé možnosti církve. Boží klenotnice obsahuje nekonečné poklady, které může získat i nejprostší věřící. Prohlašuje, že pro církev i pro jednotlivé věřící je rezervována mocná síla.

Dnes je hřích rozšířen mnohem víc než za dob ap. Pavla. Svět je rozdělen a zmaten. Proto se dobře uplatní Kristovo evangelium, jež nabízí jistotu, vítězství a posléze přináší jednotu.

1. Věra, láska a modlitba (Ef 1, 15. 16).

Pavel dobře poznal duchovní růst věřících (1 Tes 1, 8; 2 Tes 1, 3. 4) a neopomněl je za to pochválit.

Jak se Pavel a jiní mohli dovědět o víře Efezských? Proč záleželo Pavlovi na zdárném rozvoji těchto sborů v tehdejší zkaženém světě?

Pavel psal epistolu k Efezským ve vězení v Římě. Nebylo divu, že přemýšlel o církvi, jež se skládala z Židů i pohanů, Asiatů i Evropanů, z otroků i svobodných — všichni představovali rozpolcený svět, který se měl opět povznést k jednotě v Kristu.

Nevyumělkovaný, přirozený vliv svatého života je nejpůsobivějším kázáním ve prospěch křesťanství. I jasné důkazy mohou vést jen k odporu; ale zbožný život obsahuje sílu, které nelze dobře odolat.

U v a ž u j: Nezračí se nejednota světa v našich domo-

vech? Jak ovlivňuje posvěcený jedinec rodinu, sbor, své bydliště? 1 Kor 5, 6.

2. Modlitba o moudrost a poznání (Ef 1, 17).

Výraz „Bůh Pána našeho Jezukrista“ představuje vtělení. Ježíš jako Bůh-člověk mluvil o Bohu jako o Otci (Jan 17, 1), „Otče náš“ (Luk 11, 2), „Otec můj nebeský“ (Mat 15, 13). Tyto mnohé výrazy ztotožňují Ježíše s lidstvem. Proto „Otec slávy“ je i „Bůh Pána našeho Jezukrista“ a „Můj Bůh, váš Bůh...“ (Jan 20, 17).

Pokorná, věřící a milující duše přijímá moudrost od Boha. Klíčem poznání je „víra skrze lásku dělající“, neboť každý, kdo miluje, „zná Boha“ (1 Jana 4, 7).

Musíme Písmo zkoumat pilně a důkladně. Nedomnívejme se, že získáme duchovní poznání bez usilovného snažení. Ti, kteří chtějí nalézt poklady pravdy, musí se k nim prokopat, podobně jako dělník, který kope hluboko, aby našel poklady ukryté v zemi. Staří i mladí musí slovo Boží nejen číst, nýbrž upřímně a s modlitbou studovat a musí hledat pravdu jako skrytý poklad. Ti, kteří tak činí, budou odměněni, neboť Kristus osvítí jejich mysl.

Uvažuj: Co nám pomáhá při studiu bible? Ef 1, 17; Jan 16, 13.

3. Naděje povolání — bohatství slávy (Ef 1, 18).

Pán Ježíš je naše naděje (1 Tim 1, 1). Bůh je našim vůdcem na cestě života. Naše naděje na věčný život se naplní při druhém příchodu našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista (Tit 2, 13).

Jak chápeš slova: „Abyste věděli, která by byla naděje povolání jeho?“ Povzbuzuje tě naděje na tvé povolání a vede tě výš?

Věřící získává Boží bohatství: Duch svatý jej vede k pravdě (Jan 14, 26); má vykopení v Ježíšově krvi

(1 Petr 1, 18. 19); Kristus se za něho přimlouvá (1 Tim 2, 5); získá věčný život a štěstí a mnoho dalších věcí.

Uvažuj: Jaký má být poměr člena církve k tomu Božímu bohatství a ke světskému bohatství v praxi? Ef 1, 18; Luk 16, 13. Jakou cenu má duchovní bohatství v dnešním světě?

6. Moc pro věřící (Ef 1, 19–20).

Jaká je souvislost mezi mocí vzkříšení u Ježíše Krista a „velikostí moci jeho k nám“? Jaký je rozdíl mezi mocí k překonání hříchu v člověku a mocí, jež dokázala vzkřísit Ježíše z mrtvých? Je v obou případech nutno překonávat hřích?

Táž moc vzkříšení dává život duši „mrtvé ve vinách a hříších“ Ef 2, 1. Duch života v Kristu Ježíši, „moc vzkříšení jeho“ — „vysvobozuje člověka ze zákona hříchu a smrti“ (Fil 3, 10; Řím 8, 2).

Kristus přijal na sebe naše tělo, abychom mohli být s ním zajedno duchovně. Díky tomuto spojení máme povstat z hrobu, ne pouze na důkaz projevu Kristovy moci, nýbrž proto, že jsme vírou získali jeho život.

Uvažuj: Jaký význam má vzkříšení pro náš smrtelný život? Řím 6, 1–11.

5. Velebnost a sláva jeho povýšení (Ef 1, 21).

Antický svět měl strach před různými zlými „silami“. Hvězdy pro ně znamenaly také různé druhy sil. Tím, že Pán Ježíš přišel na svět, ztrácí věřící strach ze zlých sil, poněvadž Kristus je Pánem všeho (Řím 8, 38. 39).

Pohanští bohové byli odstupňováni, někteří měli moc větší, jiní menší. Kdo však uvěřil v Krista, poznal, že on je „nade vším“. Srovnej „anděle, knížatstvo a mocnosti“ (Řím 8, 38) s „anděly, mocnostmi a mocemi“ (1 Petr 3, 22) atd.

V pozdějším židovstvu se začalo uplatňovat uctívání andělů, ale apoštolové byli proti tomu (Kol 2, 18). Pro ně byl Kristus nejvyšší bytostí ve vesmíru, který sedí po pravici Boží (Ž 110, 1).

Uvažuj: Jaká je Kristova moc ve srovnání s ostatními mocnostmi ve vesmíru? Žid 1, 2. 3.

Již samotné jméno Ježíš je výrazem Boží moci: Mat 12, 21; 18, 20; Jan 14, 13; Fil 2, 9–11.

6. Ježišova svrchovanost v církvi (Ef 1, 22. 23).

Jak bys znázornil Kristovo „panství“ v církvi, která je jeho tělem?

Svým Duchem prochází Kristus svou církví po celé zemi. Sleduje všechny sbory s velkým zájmem, je-li jejich duchovní stav takový, aby šířily jeho království. Kristus je přítomen při každém sejití církve. Zná každého, kdo mu jakýmkoli způsobem slouží.

Uvažuj: Chápeme s úctou Kristovo vedení v církvi? Jak to ovlivňuje náš vztah k vedoucím a členům dnešní církve? Ef 4, 15. 16.

Znamená konečné vymýcení hříchu také vítězství nad hříchem v životě věřícího dnes?

7. Závěrečné otázky.

1. Co učinil Pavel, když uslyšel o víře Efezských a o jejich lásce ke všem svatým?
 - a) poslal jim dopis,
 - b) navštívil je,
 - c) modlil se za ně.
2. Jaké požehnání vyprosil Pavel pro věřící v Efezu?
3. Která dvě požehnání pro ně vyžádal, když se rozšířil jejich duchovní rozhled?
4. Jaká síla působila ve věřících?

5. Na jaký stupeň byl Kristus povýšen?
a) nad všechny slavné lidi světa,
b) nad každé jméno,
c) nad proroky a apoštoly.
6. Jaké postavení zaujímá Kristus v církvi?

Odpovědi: 1. a) modlil se za ně 2. moudrost a zjevení
3. aby poznali, jaká je naděje povolání věřícího a aby
poznali bohatství slávy jeho dědictví 4. moc vzkříšení
5. b) nad každé jméno 6. hlava

3. úkol — dne 15. dubna 1972

Hříšník se stává svatým

Zákl. verš: Ef 2, 10.

Pavel žil ve světě, který uctíval různé modly. Lidé kolem něho měli falešné názory. Snažili se usmířit hněv svých „bohů“ mnoha skutky. Pavel se snažil starému světu dokázat, že jeho Bůh není rozhněvaná modla, nýbrž milosrdné, milující a mocné Božstvo. Lidé viděli v dobrých skutcích prostředek smíření a představovali si náboženství podle toho. Nyní nastal čas, aby svět upustil od tohoto bludu a poznal Boží milost a milosrdenství, jediný základ spasení.

Bůh si přeje, aby jeho lid dokázal životem, že křesťanství vítězí nad světskostí. Máme žít tak, aby nás Bůh mohl použít ve svém díle. Přeje si, abychom přesvědčili lidi, že mají změnit svůj charakter, jakoby jej zbilili v Beránkově krvi. Jsme Boží dělníci „stvoření v Kristu Ježíši k skutkům dobrým“ (Ef 2, 10).

1. Oživení mrtvých v hříchu (Ef 2, 1; Kol 2, 12. 13).

Odpuštění hříchů způsobuje oživení. Dříve jsme byli „mrtví v hříších“, nyní jsme mrtví pro hřích. Znamená to, že už nepodléháme lidské slabosti? Odoláme pokušením až do onoho dne, kdy „všichni proměněni budeme“ a stane se nesmrtelnými?

Bůh vzkřísil Krista z mrtvých, aby lidem daroval život a nesmrtelnost skrze evangelium, a tak vysvobodil člověka od hříchů. Kristus vzkřísil člověka z duchovní smrti, daroval mu svůj život a naplnil jeho srdce nadějí a radostí.

Odpuštění je projev Boží milosti v Kristu. Jedině Bůh nám může odpustit (1 Jan 1, 7. 9). Odpuštění následuje po pokání a je to první krok obrácení se k Bohu (Sk 3, 19). Ježíšova krev nám dává odpuštění (Mat 26, 28) a máme se modlit: „Odpusť nám viny naše, jako i my odpouštíme našim viníkům.“

Nesmířlivého ducha nic neomlouvá. Ten, kdo nechce odpustit jiným, dokazuje, že sám neokusil Boží milost odpuštění.

Uvažuj: Jak se má věřící zachovat, když mu někdo ublíží? Kolikrát máme bratru odpustit? Mat 6, 12; 18, 35.

2. Lidé světa se stávají věřícími (Ef 2, 2. 3).

Satan zavinil zlo ve světě. Ovládá svět (Luk 4, 6). Je velkým protivníkem a pokušitelem člověka (Zj 12, 7–12; Mat 4, 3). Je nepřítelem (Mat 13, 39). Svádí celý svět (Zj 12, 9). Je otcem lži (Jan 8, 44).

Svod hříchu sílil. Vše směřovalo k záhubě lidských duší. Lidé byli zmateni a svedeni a šli smutně do věčné záhuby — k smrti, bez naděje na život. Dábelské síly vedly smysly, nervy, vášně a orgány lidí k zvrhlým žádostem. Hřích byl povýšen na náboženství.

Uvažuj: V jakém světě žili první křesťané, než přijali Ježíše Krista?

Máme přemýšlet o tom, jací jsme byli, anebo o tom, co nám v Kristu skýtá přítomnost a budoucnost? Ef 2, 7.

3. Boží milost pro hříšníka (Ef 2, 4–7).

Srovnajme výraz „obživil spolu s Kristem“ se slovy „za všechny umřel“ (2 Kor 5, 15). Mezi těmi, kteří Krista přijmou a kteří jej zavrhnou, je tedy rozdíl.

Když nás „spolu s ním vzkřísil“ a jsme v Kristu, sedíme s ním obrazně v nebesích, kde Kristus sedí po pravici Boží.

„Ve věku budoucím.“ Někteří vykladači bible se domnívají, že se to týká věčnosti. Stojí za to uvažovat o zkušenosti Efezských, kteří získali tak předivné spasení.

Kristus svým životem i smrtí dokázal, že Boží spravedlnost není v rozporu s milostí. Dokázal, že hřích může být odpuštěn, že Zákon je spravedlivý a vyžaduje právem dokonalou poslušnost. Satanovo obvinění bylo vyvráceno.

Uvažuj: Kdy má křesťan přijmout bohatství Boží milosti? V budoucnu? V tomto životě? Anebo platí oboje? Ef 2, 5–7. Může být projev milosti rozdílný? Jak chápeš větu „vrchních věcí hledejte, kde Kristus na pravici Boží sedí“? Kol 3, 1. 2.

4. Spasení z milosti (Ef 2, 8. 9).

Bůh dává milost, a člověk musí věřit a přijmout vírou tento Boží dar. Víra sama nám nezaručuje spasení. Svěříme-li se však cele Bohu, stává se víra nástrojem spasení.

Jak popisuje apoštol spasení u Řím 8, 24. 25?

Naděje je důležitý prvek našeho spasení. Uvažujeme-li o významu křesťanského života, nesmíme na naději zapomenout. Víra přijímá — naděje očekává. Víra souvisí s Bohem, který zaslíbujeme; ale naděje se zabývá zaslíbeným darem. Víra si přivlastňuje, naděje se na něco těší. S po-

mocí této naděje, kterou Nový zákon nazývá „blahoslavená naděje“, máme žít a pracovat.

Kristus viděl, že duch samolibosti se stane slabinou, zlořečenstvím církve. Viděl, že lidé si budou chtít místo v nebesích nějak zasloužit. Přitom převládá vlastní já a málo z Ježíše. Mnozí činí jen nepatrný duchovní pokrok, povznášejí se však nad ostatní. Touží po lichotkách a žárlí, nejsou-li uznáváni za nejdůležitější. Kristus chtěl své učedníky zachránit před tímto nebezpečím.

Které tři prvky nám umožňují získat spasení? Ef 2, 8.
Který prvek převládá? v. 4.

Co zabraňuje vychloubání? Řím 3, 27.

Uvažuj: Uveď důvody, proč tak málo lidí přijímá ten vzácný dar Boží milosti.

5. Dobré skutky — Boží úmysl (Ef 2, 10).

Tento verš jasně ukazuje, proč a kdy mají být v křesťanském životě dobré skutky. Kristus dává všemu z milosti počátek, odstraňuje nepřátelství v člověku a vytváří nového člověka (v. 15).

Co by řekli lidé o novém člověku v Kristu, kdyby jeho skutky byly špatné? Činí člověk dobré skutky proto, že chce být dobrý, anebo ho k tomu vedou křesťanské pohnutky srdce? Gal 2, 20.

Kristovi následovníci nemají činit dobré skutky, aby jim to přineslo chválu. Oslaven musí být Bůh, z jehož milosti a moci to dokázali. Každý dobrý skutek vzniká skrze Ducha svatého.

Každý má své místo ve věčném plánu nebes. Všichni mají spolupracovat s Kristem na záchraně duší. Naše místo na světě, kde máme pracovat pro Boha, je určeno právě tak, jako místo v nebeských příbytcích.

Majetný křesťan má zvláštní přednost, že může sloužit svým bližním a ukázat světu výsledky Boží milosti na sobě. Vidí-li nekřesťané jeho upřímnou nezištnost, budou

si vážit křesťanského způsobu života, a mohou se též obrátit ke Kristu.

Bůh chce, aby lidé byli jeho spolupracovníky. Kristus doplní slabost člověka, aby se věřící stal mocí k dobrému. Opravdovost a věrnost jsou Boží ctnosti, a kdo tyto ctnosti má, má i neodolatelnou moc.

U v a ž u j: Zlo dosahuje v této pozdní době svého vrcholu. Jsou proto dobré skutky zbytečné, nebo nutné? Žid 10, 24. 25.

6. Růst křesťana (Kol 1, 9–12).

Jak může být člověk „naplněn známostí vůle jeho ve vší moudrosti“?

„Známost“ neboli poznání, o kterém se zde mluví, je „plnost známosti“. Část máme získat již zde, abychom úplnost poznání získali v nebesích. Poznání je důležitým prvkem osobního spasení.

Pavel často mluví o Boží slávě a o jeho slavné moci. Ef 1, 6. 12. 14. Z toho vyplývá, jaká moc umožnila Pavlovi statečně snášet veškeré životní těžkosti.

Neděláme dobré skutky proto, abychom za ně čekali Boží odplatu. Bez dobrých skutků nemůžeme být vítězi. Kristus nám doporučuje jen to, co odpovídá jeho podmínkám. Jedině vírou a pokornou modlitbou a poslušností získáme opravdovou milost, která má nekonečnou cenu a umožní nám vydržet ve zkoušce soužení a protiventství.

Dobré skutky vyžadují oběť. Ale právě tato oběť nás naučí sebekázní. Tyto podmínky působí boj s přirozenými pocity a sklony. Splníme-li je, získáme postupně vítězství nad špatnými povahovými rysy.

U v a ž u j: Zamysli se nad svojí křesťanskou zkušeností. Vzpomínáš si, kdy tě vykonání dobrého skutku něco stálo? Povzbudil jsi někoho v poslední době, aby pokračoval v dobrých skutečích?

7. Závěrečné otázky.

1. Kdo zavinil veškeré zlo na světě?
2. Hledal Bůh hříšníka jako první, nebo zatoužil hříšník po Bohu dříve?
3. Jak dosáhne člověk spasení?
 - a) milostí skrze víru,
 - b) lidskými skutky.
4. Čím se vyznačují bohabojní svatí?
5. Jaká moc posiluje věřícího?

Odpovědi: 1. satan a hříšníci 2. Bůh hledal hříšníka
jako první 3. a) milostí skrze víru 4. jsou plní dob-
rých skutků, rostou v známosti Boží 5. moc Boží

4. úkol — dne 22. dubna 1972

Odcizení se změni ve společenství

Zákl. verš: Ef 2, 13.

Tento verš jasně praví, že nevěřící se může změnit ve věřícího. Ukazuje na rozdíl cítění člověka věřícího a nevěřícího. Nevěřící člověk je bez naděje života věčného; jeho zážitky po obrácení jsou krásné, nadějně; cítí jistotu.

„Dalecí.“ Znamená to stav pohanství, nevěry. Je možné, aby člověk nanejvýš vážený a vzdělaný byl „daleký“ od Krista? Ano, člověk může být velmi vzdělaný, příjemný a přitom může být „daleký“ od Boha. Pavel tento stav „vzdálenosti“ vyjadřuje ještě jinak. Např.: „Odcizení od společenství Izraele“ (Ef 2, 12), „odcizení a nepřátelé“ (Kol 1, 21), „odcizení od života Božího“ (Ef 4, 18).

Můžeš uvést příklad, jak jsou lidé dnes „odcizení od života Božího?“ Může člověk, který je odcizený Bohu, vymanit se sám z tohoto stavu? V čem je jeho jediná naděje?

1. Duchovní chaos (Ef 2, 11. 12.).

„Bez Krista“ — to není odsouzení pohanů. Je to prosté zjištění skutečnosti, že lidé bez spojení s Mesiášem nemají zdroje obnovující moci.

„Cizí.“ Bůh učinil smlouvu s Abrahámem a s jeho potomky (1 Moj 12, 3; 22, 18). Měli se o přednosti smlouvy podělit s pohaný a měli je vyzvat, aby se s nimi klaněli pravému Bohu. Oni však nesplnili Boží plán, a pohané zůstali „vzdálení“ a „cizí“. Do Kristova příchodu omezovalo se poznání „úmluv zaslíbení“ převážně na Židy.

„Naděje nemající.“ Pohané nedoufali v Mesiáše, a proto nemohli mít jeho požehnání. V římských katakombách se v křesťanských nápisech běžně vyskytuje slovo „naděje“, avšak tento výraz nikdy nenajdeme v nápisech na pohanských hrobech.

„Bez Boha.“ Pohané nebyli atheisté v tom smyslu, že by neměli bohy. Měli mnoho bohů. Neznali však pravého Boha, který jako tvůrce vesmíru je svatý, milující, spravedlivý a milostivý.

Kterými pěti skutečnostmi se vyznačoval duchovní život věřících v minulosti? Mohou některé okolnosti přispět k odcizení? Např. dědičnost, chudoba, nevědomost, pýcha, milování peněz, nepřátelství?

U v a ž u j: Jsou okolnosti, v kterých žiješ, příznivé pro tvůj duchovní rozvoj? Ne-li, kde chceš hledat nápravu?

2. Nové společenství (Ef 2, 13–15).

„On je pokoj náš.“ Kristus nejen že přináší pokoj, ale on sám je pokojem, poutem jednoty a míru. V něm mají zmizet veškeré rozdíly mezi lidmi. Kristus byl pokojem

Židů i pohanů před Bohem, a tím nastal mír i mezi nimi.
„Hradba, dělicí na různě.“ Toto označení snad vzniklo podle zábradlí, které v chrámu oddělovalo nádvoří pohanů od nádvoří Židů. R. 1871 našel se kámen z Herodesova chrámu, na němž byl výstražný nápis. Překlad řeckého textu zní: „Nikdo cizí (kdo není Žid) nesmí vstoupit za zábradlí, obklopující chrám a přilehlé prostory. Kdo bude přistižen, bude usmrčen z vlastní viny.“ (Kámen je dnes v muzeu v Istanbulu.)

„Zákon přikázání.“ Je to běžné označení obřadního zákona. Nepřátelský postoj k němu vzniknul tenkrát, když mu Židé přidávali další dodatky, které se velmi těžko zachovávaly.

U v a ž u j: Všichni lidé tvoří jednu rodinu jak stvořením tak vykoupením. Kristus přišel zbořit veškeré dělicí přehradu, otevřel veškeré chrámové prostory, aby každý měl svobodný přístup k Bohu. Můžeme svým chováním obnovit překážky, jež znemožňují „přístup k Bohu“? 1 Kor 8, 9, 11.

3. Kristus — smírce (Ef 2, 16—18.).

Tyto verše doplňují velkou stať o smíření ve 2 Kor 5, 18—21. Slovo „smířil“ a „v mír uvedl“ z Kol 1, 20. 21 a Ef 2, 16 pochází z původního slova, které neznamena pouhé smíření, nýbrž přesněji řečeno „opětovné smíření“. To dokazuje, že dříve byly dvě spojené strany, které rozdělil hřích, a mezi nimi došlo opět ke spojení. Musíme zde myslet na dokonalé stvoření člověka, na pád do hříchů, na Ježíšovo vtělení a na celý plán vykoupení.

K smíření mezi Bohem a člověkem dojde za předpokladu dodržení určitých podmínek.

„Přišel, a zvěstoval pokoj.“ Pro život věřícího člověka to znamená mít Ježíšův pokoj. Je to mír v duši a osobní odevzdanost v boji proti jakémukoli zlu.

„Přístup k Otci.“ Máme přístup k Bohu v zásluhách

Ježíšova jména, a Bůh nás vybízí, abychom mu přinesli své těžkosti a pokušení. Chápe nás velmi dobře.

Zkoumejme bedlivě naučení, daná Korintským a Efezským o vzájemném stavu mezi námi, údy Kristova těla.

O kterých částech smíření mluví náš úkol? Proč je pro věřícího důležité, aby měl přístup k Otci? Jan 4, 23. 24.

U v a ž u j : Je to důležité, abychom byli smířeni s lidmi a s Bohem?

4. Velká přednost vzájemného společenství (Ef 2, 19).

Kristova krev dokáže obnovit členství v Boží rodině, ovšem, člověk tomu musí uvěřit. Proto jsou Židé i pohané shromážděni v jeden celek a tvoří nové společenství.

Povšimněme si výrazu Boží rodina (domácí Boží), který se ve 20. verši mění v obrazné znázornění budovy, kdež je úhelný gruntovní kámen sám Ježíš Kristus“. Děkujeme Otci za „Boží rodinu“.

„Hosté a příchozí.“ Hosté jsou vzdálení známí, ale příchozí jsou cizí „pocestní“ bez domova.

„Domácí víry.“ Tímto označením rozumíme církev (viz Ef 2, 19; 1 Pet 4, 17). Církev má povinnosti ke všem lidem bez rozdílu (viz Mat 28, 19. 20), v první řadě však ke svým členům. To platí jak v duchovních tak ve hmotných otázkách. Církev nemůže správně sloužit světu, nemá-li to v pořádku u sebe.

U v a ž u j : Plní církev Ježíše Krista původní a základní Boží úmysl, aby všichni lidé byli členy Boží rodiny?

5. Základ společenství (Ef 2, 20. 21.).

Pavel rád vyjadřuje tuto jednotu víry symbolickým výrazem „chrám Boží“; církev zase jako „stavení příslušně vzdělané rostě“ atd.

Pán Ježíš mluvil o království pravdy slovy: „Vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou“ (Mat 16, 18).

Základ tvoří Boží proroci, kterým Bůh zjevil bohatství své milosti, a apoštolové, vybraní poslové této milosti. Ostatní křesťané tvoří strukturu stavby.

„Základní úhelný kámen.“ Tento výraz čteme pouze zde a v 1 Petr 2, 6, kde je řeč o stavbě, složené ze živého kamení. Úhelný kámen má udržet celou stavbu. Kristus drží pohromadě jednotlivé části duchovního domu, utváří jej a spojuje. Toto přirovnání bylo učiněno na základě verše Žalmu 118, 22. Kristus verš vztahoval na sebe (Mat 21, 42).

Přední stavitelé církve Páně postupně umírali rukou nepřítele. Štěpán byl ukamenován; Jakub zabit mečem, Pavel štat, Petr ukřižován, Jan byl ve vyhnanství. A církev přesto rostla. Na místo padlých přišli noví pracovníci a ke stavbě byl přidáván kámen za kamenem. Tak pomalu rostl chrám církve Páně ode dnů apoštolských postupně dál. Jeho stavba nebyla dodnes přerušena.

V 1 Petrově 2, 6 jsou uvedena slova Izaiáše 28, 16: „Zakládám na Sionu kámen úhelný, vybraný, drahý, v kterýž kdokoli věří, nebude zahanben.“

U v a ž u j : Je dnešní církev dlužna stavitelům minulosti? 1 Kor 3, 6. 7; Ef 1, 19. 21; Žid 1, 1. 2.

6. Společenství vzájemné pomoci (Ef 2, 22).

Apoštol nyní nabádá věřící, aby přispěli svým podílem k růstu církve. Mají být společenstvím, kde si vzájemně pomáhají. Mají pomáhat stavět „příbytek Boží“. Podle 1 Petr 2, 5. 9 jsou „živými kameny“ a „rodem vyvolaným“. Ukazují tato přirovnání na důležitost církve a na odpovědnost věřících?

Stavba představuje Boží duchovní chrám, který se skládá z materiálu, shromážděného ze všech národů, ja-

zyků a lidí. Jsou to živé kameny, které pravda vydobyla ze světa. Velký Mistr — Stavitel, Pán chrámu, je nyní otesává, vyhlazuje a upravuje, aby se hodily na své místo v duchovním chrámu.

Stavba Božího chrámu nebyla přerušena. Pavel a ostatní apoštolové i všichni spravedliví, kteří od té doby žili, pomáhali na stavbě chrámu. My, kteří žijeme v dnešní době, máme také přispět svým dílem.

O čem ujišťuje apoštol Efezský? Ef 2, 19.

Uvažuj: Zamysleme se nad věrností Božích pracovníků v minulosti. Jakou máme podle toho povinnost my, členové dnešní církve?

7. Závěrečné otázky.

1. Dopln: „Ale nyní v Kristu Ježíši vy, kteří jste někdy byli dalecí, blízcí učinění jste ---“
2. Kdo zbořil zeď, která rozdělovala?
3. Skrze koho mohou věřící přistupovat k Otci?
4. Dopln: „Aj, již tedy nejste hosté a příchozí, ale --- svatých a ---.“
5. Na jakém základu jsou věřící postaveni?
6. Kdo tvoří Boží příbytek skrze Ducha?

Odpovědi: 1. --- skrze krev Kristovu 2. Kristus
3. skrze Krista 4. --- spoluměšťané --- domácí Boží
5. základ apoštolský a prorocký. Ježíš Kristus je hlavní úhelný kámen. 6. Ti, které si Bůh ze všech národů vyvolil.

Misijní práce — její těžkosti a konečné vítězství

Zákl. verš: 2 Tim 2, 3.

Poslání církve v dějinách je zajímavé a povzbuzující. Toto poslání povznáší všechny členy církve, dodává jim sílu a vyzbrojuje je mocí.

Vedoucí církve mají velké úkoly: udržovat rovnováhu a jednotu misijní činnosti.

Mnoho mužů a žen v dějinách i v naší době prošlo s Božím poselstvím celý svět. Jiní vytrvali na opuštěném a těžkém místě dlouhá a únavná léta. Někdy se zdá, že misijní práce není příliš hrdinská činnost, ale nakonec bývá korunována vítězstvím.

Pavel začal sloužit Pánu u Damašské brány, kde vidění Ukřižovaného změnilo celý jeho životní směr. Z pronásledovatele se stal učedník, z učitele žák. Odešel na arabskou poušť, kde se učil poznávat Boha.

1. Povolán k službě (Ef 3, 1—3).

„Pro tu příčinu.“ To znamená, jako by chtěl říci: S ohledem na pevné základy a krásu Kristovy církve. Stejný výraz nacházíme ještě ve 14. verši a Tit 1, 5 a už nikde jinde v Novém zákoně.

„Milost Boží.“ Znamená to jeho obrácení, uvěznění, kázání mezi pohany nebo poznání pravdy?

Všichni můžeme Pavla následovat v tom, jak rychle a poslušně plnil své poslání (1 Kor 11, 1). Přečtěme si znovu o tom, jak byl na cestě do Damašku povolán k službě, (Sk 9, 3—31; 22, 6—21; 26, 12—19) a k uvažování o křesťanských zásadách.

Spasitel mluvil k Pavlovi prostřednictvím Štěpána, který podával Boží pravdy tak rozumně, že mu nikdo nemohl odolat. Byl svědkem Štěpánovy shovívavosti k nepřátelům, slyšel, jak jim odpustil. Byl také svědkem toho, jak mnozí z jeho obětí (vydával je na mučení) byli stateční a radostně odevzdaní.

„Pro vás pohany.“ Pavel byl uvězněn proto, že pracoval pro pohany (Sk 21, 28), a zvláště proto, že tvrdil, že jsou právě tak dědici zaslíbení jako Židé. Proto ho jeho soukmenovci začali nenávidět. Jeho velký rozhled ho však přenášel přes národnostní předsudky.

„Přisluhování vám.“ To znamená pohanům (Sk 9, 15; 22, 21). Věnoval celý svůj život oddané službě jiným (Sk 26, 17. 18; Řím 1, 1–5).

Kdo učinil na Pavla první mohutný dojem v jeho obrácení? Sk 9, 5.

Proč byl Pavel vězněn? Ef 3, 1.

U v a ž u j: Pavel byl předivně obrácen. Jak potvrdil Pán pozdější rozhodnutí církve? Sk 9, 15.

2. Spasení všem (Ef 3, 4–6).

Židé už neměli zvláštní přednosti. Pohané neměli trpět diskriminací. Evangelium nezná hranice mezi národy. To všechno zjevil Duch sv. apoštolovi. Proto o tom mluví veřejně, že pohané jsou spoludědicové. Všichni jsou si v církvi rovni, všichni jsou dítkami Božími. Budou společně s Kristem trpět a společně s ním kralovat (Řím 8, 14–17; Gal 3, 29; Žid 11, 9).

Spasitel chtěl učedníkům vysvětlit, že padla dělicí zeď mezi Izraelem a ostatními národy. Částečně se to ukázalo tenkrát, když odměnil víru setníka v Kafarnaum a také když hlásal evangelium obyvatelům města Sichar. Ještě zřejmější to bylo tehdy, když uzdravil dceru Kananejské ženy.

Kristus se stále snažil ukázat učedníkům, že v Božím

království nejsou územní hranice, nejsou třídy, kasty, není aristokracie. Učedníci však pochopili teprve mnohem později, že Bůh „z jedné krve učinil všechny lidi, aby přebývali na tváři vši země.“

Pýcha a předsudky vytvořily silné dělící zdi mezi jednotlivými třídami lidí. Lidé nechápou Krista a jeho poslání. Mnozí mají pocit, že poselství evangelia pro ně neplatí. Snažte se působit na ně, aby se nedomnívali, že je Kristus zapudil. Člověk ani satan nemůže vytvořit propast, kterou by víra nepřeklenula.

Uvažu j: Co může křesťan bez ohledu na své sociální nebo rasové postavení učinit pro odstranění dělících zdí? Sk 9, 17. (Je to procítěné oslovení „bratře“ v Kristu.)

3. Pavlovo vysvětlení (Ef 3, 7).

Bůh ustanovil Pavla za svého služebníka. Srovnej Kol 1, 23. Být služebníkem evangelia, to zavazuje. Hlásat evangelium je čest, a přináší odměnu (1 Petr 5, 2—4). Pavel vydává svědectví o působení Boží moci ve svém životě, o pronásledování svatých a o svém mimořádném obrácení.

Pavel měl v osamělé poušti dost času klidně studovat a rozjímat. Připomínal si dosavadní život, a činil opravdové pokání. Hledal Boha celým srdcem. Dokud nepoznal, že Bůh jeho pokání přijal a odpustil mu, neměl klidu. Toužil po ujištění, že Ježíš s ním bude v další práci. Zbavil se předsudků a tradic, které ho dosud ovládaly a přijímal naučení od Ducha svatého. Jakmile se lidská mysl spojí s myslí Boží, tj. omezený člověk s Nekonečným, má to na celou jeho bytost nesmírný vliv. V takových chvílích získává člověk nejvyšší vzdělání. Pavel ve své pozdější činnosti nikdy nezapomněl na pramen své moudrosti a síly.

Jak ochotně uznal Pavel Petřův úspěch v práci pro Krista?

„Mocný byl skrze Petra“ (Gal 2, 8. 9). (Některá slova používá i pro sebe v Ef 3, 7.) Jsme ohleduplní a laskaví

k jiným lidem, když se nám dostane milosti? Přispívá to ke vzrůstu Kristovy církve?

Uvažuj: Zamysleme se nad Pavlem, který se zasvětil Božímu dílu a pracoval soustavně, neúnavně a horlivě. Jact máme být a co máme činit my? Myslíš, že křesťané nejsou dnes tak horliví a posvěcení jako za dnů apoštolských? Pakli ano, uveď příklady!

4. Velkolepé poslání (Ef 3, 8. 9).

Zde vidíme pokorného muže a jeho velkolepé poslání. Vzpomíná, jak pronásledoval svaté (1 Kor 15, 9), cítil lidskou slabost a potřebu milosti pro velkolepý úkol. Žasne, jakou pravdu má hlásat, obdivuje její jednotu a obnovující moc. Chce, aby všichni lidé poznali důležitost evangelia (Sk 26, 18; 2 Kor 5, 10; Sk 28, 23). Snaží se vytvořit společenství a bratrství tam, kde je nenávisť a rozdělení.

Bůh si používá lidí, kteří se dopustili chyb a činili pokání. Povšimněme si ap. Petra:

„Pošli do Joppen a zavolej muže Šimona.“ Tím Bůh dokázal, že má zájem o práci evangelia a o svoji organizovanou církev. Anděl nedostal příkaz, aby Kornéliovi vyprávěl zvěst o kříži. Setníkovi měl o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Spasiteli vyprávět člověk, který podléhal jako každý lidským slabostem a pokušením.

Bůh si nevybírám za své představitele mezi lidmi anděly, kteří nepadli, nýbrž lidské bytosti. Hlasatelé evangelia mají stejné potřeby jako lidé, které chtějí zachránit. Kristus se stal člověkem, aby mohl získat lidstvo.

Jak smýšlel Pavel o sobě? Čím se vyznačovalo poselství, které měl Pavel zvěstovat pohanům? Jak dlouho byla tato pravda skryta před zraky světa? Viz verše úkolu.

Uvažuj: Může se církev poučit z povolání, pokory, horlivosti a úspěchu apoštola Pavla? Uveď několik věcí, kterým se můžeme z Pavlovy zkušenosti naučit.

5. Šíření poselství (2 Tim 1, 11. 12).

V 10. verši mluví Pavel o životě a nesmrtelnosti, na něž evangelium poukazuje; a dodává „jehož já ustanoven jsem kazatelem, apoštolem i učitelem.“ Toto označení nacházíme častěji v souvislosti se svěřeným slavným evangeliem. (1 Tim 1, 11; 2, 7; Ef 1, 1.)

Miloval lidi (1 Kor 16, 24). Sloužil Pánu pokorně (Sk 20, 19). Byl pilný a neúnavný v práci (1 Tes 2, 9). Nebyl ziskuchtivý (Sk 20, 33). Zvěstoval kříž Ježíše Krista (1 Kor 2, 2). Spoléhal na modlitby církve (Řím 15, 30—32). Myslel na všechny sbory (2 Kor 11, 28). Usiloval ustavičně o pokrok Božího díla (Řím 15, 24).

Apoštol cítil, že je do značné míry zodpovědný za duchovní blaho těch, které získal pro pravdu. Často navštěvoval skupinky mužů a žen, kteří milovali Pána Ježíše, poklekal s nimi k modlitbě a prosil Boha, aby je nepouštěl. Radil jim též, jak by nejúspěšněji přinášeli lidem světlo evangelia.

Pavel a Barnabáš se ve svém misijním snažení řídili Kristovým příkladem ochotné služby a věrné, usilovné práce zachraňování duší. Ve své horlivosti, neúnavnosti a bdělosti se nedívali na osobní pohodlí, ale modlili se vroucně a bez ustání rozsévali símě pravdy. Apoštolové současně dbali na to, aby všichni, kteří přijali poselství, dostali praktické pokyny pro křesťanský život. To mělo nedozírný význam.

U v a ž u j: Uved některé zásady, které Pavel ve své činnosti uplatňoval.

Dají se použít i dnes v díle evangelia? (Např. jistota povolání Bohem, vědomí Boží síly, jak čteme v Ef 1, 19.) Neměly by sbory nabádat mladé, nadané muže, aby se připravili pro kazatelský úřad? V nastávajících dnech budeme totiž potřebovat mnohem více kazatelů.

6. Snášení utrpení v díle Božím (2 Tim 4, 7. 8).

Ježíš řekl svým učedníkům, že budou pronásledováni, bičováni, proháněni z místa na místo a že budou v nenávisti. „Mně se protivili, i vám se protiviti budou“ (Jan 15, 20; Mat 10, 17. 22). Apoštol Pavel zakusil skutečně plnou míru pronásledování a potupy (Sk 16, 23; 2 Tim 3, 11; 2 Kor 11, 24. 25). Myslíš, že jsme dnes jako členové církve připraveni na podobné pronásledování?

Vězeň Pavel stál před Neronem bez peněz, bez přátel, sám. Ve tváři panovníka se zračily hanebné vášně, kterým holdoval; obličej obžalovaného vyzařoval vnitřní pokoj s Bohem. Pavel prožil bídu, sebezapření a utrpení. Nepřátelé neustále usilovali zastrašit ho překrucováním, haněním a potupou. On však držel nebojácně vztyčený prapor evangelia. Byl jako jeho Mistr poutníkem bez domova, ale žil ku požehnání lidstva, jako jeho Pán.

Kolikrát byl Pavel bičován? Kolikrát byl bit holemi? Kolikrát byl kamenován? Kolikrát ztroskotal na moři? Jak se Pavel zachoval v pronásledování pro Krista? 2 Kor 11, 24—30. Je pronásledování vyloženým zlem pro křesťana a pro církev, anebo požehnáním? Mat 5, 11.

Uvažuj: Srovnej Kol 1, 25. 26 a Ef 1, 1. 9 (Bůh povolává Saule Tarzenského) s verši dnešního úkolu. Jak smýšlíme o vytrvalé víře člověka?

7. Závěrečné otázky.

1. Doplň: „Ty tedy snášeš protivenství jako ---“
2. Komu je dnes zjeveno tajemství Boží?
3. Jak se stal Pavel kazatelem?
4. Komu měl Pavel kázat především, Židům nebo pohanům?
5. Doplň: „Jchož já ustanoven jsem --- a ---, i --- pohanům.“
6. Doplň: „--- --- bojoval jsem, --- jsem dokonal, --- jsem ---.“

Odpovědi: 1. ctný rytíř Ježíše Krista 2. svatým apošto-

lům a prorokům skrze Krista 3. Božím povoláním
4. pohanům 5. kazatel, učitel, apoštol 6. Boj vý-
borný — běh — víru — zachoval.

6. úkol — dne 6. května 1972

Boží úmysl vítězně splněn

Zákl. verš: Ef 3, 16.

Budeme se učit o tom, že církev má obhajovat Boží moudrost a poznání, jak to sleduje plán vykoupení. Církev má být „divadlem světa, andělům a lidem“ (1 Kor 4, 9). Všechny bytosti ve vesmíru mají vidět působení Boží milosti, shovívavosti a odpuštění, aby hříšníci byli vykoupení. Mají také vidět, co činí věřící a obrácení lidé na záchranu svých spolubližních.

Pavel byl veden na popraviště potají. Jeho pronásledovatelé se obávali, že by i jeho smrt mohla získat další stoupence pro Krista. Ale zatvrzelí žoldnéři, kteří ho provázeli, mu naslouchali a velmi se divili, jak je klidný, a dokonce radostný před takovou smrtí.

1. Církev zvěstuje Boží moudrost (Ef 3, 10. 11).

Při stvoření země radovaly se bytosti jiných světů (Job 38, 7). Nebeské bytosti mají velký zájem o šíření evangelia (1 Petr 1, 12). Jediný obrácený hříšník je důvodem velké radosti v nebesích (Luk 15, 7).

„Skrze církev.“ Církev má být živou ukázkou Boží moudrosti asi tak, jako zotavený pacient potvrzuje moudrost lékaře.

„Rozličná moudrost.“ Týká se to zvláště vykoupení člověka. Moudrost Boží můžeme pozorovat ve světě hmotném, ve složitosti lidské mysli a v nespočetných metodách, kterými se Bůh snaží získat lidi a zachránit je. Plný rozsah této moudrosti pochopíme teprve tehdy, až bude plán vykoupení skončen.

„V Kristu Ježíši Pánu našem.“ Pavel připomíná čtenářům, že historický Ježíš je Mesiáš — Kristus v Božím věčném plánu pro záchranu člověka. Tento Ježíš přišel obhájit Boží charakter. To vyžaduje od každého věřícího, aby Pánu a Mistru odevzdal cele svou vůli. Církev, která nedocílí jednoty a neposvětil se Pánu, bude zaručně poražena a zavržena.

Uvažuj: V jaké souvislosti jsou věřící s konečným projevem Boží lásky? Vztahuje se Boží láska na každého člena církve osobně?

Boží církev má být nástrojem ke spasení lidí. Byla založena k službě, a má nést poselství světu. Bůh si od začátku přál, aby jeho církev vyzařovala ve světě Boží plnost a všemohoucnost. Církev je klenotnicí bohatství Kristovy milosti, a v církvi se posléze zjeví Boží láska plně a dokonale.

2. Prozřetelnost a utrpení (Ef 3, 12. 13).

Protikladem planého vychloubání byla smělost v řeči a svědectví o Kristu. Apoštol věděl, že jeho soužení je způsobeno zvěstováním evangelia (Kol 4, 3; Fil 1, 13; 2 Tim 2, 8. 9). Okovy hlásaly evangelium (Fil 1, 15 až 18). Pavel napsal: „Všechny věci napomáhají k dobrému“ Řím 8, 28.

„Víru jeho.“ K Bohu můžeme přicházet směle jen proto, že věříme v Krista, našeho prostředníka. Jen on mohl překlenout propast, která dělila člověka od Boha.

„Nehynuli.“ Apoštol měl ve vězení starost, aby se jeho stádce netrápilo nad jeho smutným postavením. Nezále-

želo mu tolik na vlastní osobě, jako na nich. Snad uvažovali, že Pavlovo kázání nemělo příliš mnoho zachraňující moci; že Bůh, v kterého Pavel doufal, nedbal na osud svého služebníka a že se mohou záhy sami ocitnout v podobném postavení. Statečné snášení těžkostí je dvojnásob pozhnané, když přihlízející i trpící v nich vidí dobro.

„Sláva vaše.“ Pavel se jako dobrý pastýř ztotožňuje se svým stádcem. Když on se raduje ze svých těžkostí, mají tak činit i oni. Trpí proto, že zastával vysoké postavení apoštola a Božího posla, a Efezští jsou ovocem jeho práce. Mají proto na tuto slávu nárok.

Trpělivost a odvaha dosahují vítězství. Je-li věřící tichý v soužení, působí na své okolí právě tak, jako když odvážně misijně pracuje.

Jak nahlížel Pavel na své okovy? Uveď několik závěrů! Ef 3, 12—14. Proč je v takové chvíli nutné přistupovat k trůnu milosti? Žid 4, 16?

Uvažuj: Jaký význam má dnes pro křesťana víra v Boží prozřetelnost? 2 Tim 3, 13—17.

3. Pavel mluví o modlitbě (Ef 3, 14. 15).

Pavel se ve 14. verši vrací k myšlence prvního verše. Svou modlitbou uznává, že všichni svatí, Židé a pohané, jsou kameny téhož chrámu (Ef 2, 19—22). Mluví o velkém Kristově smíření všech členů církve.

„Následovníci moji buďte, jako i já Kristův“ (1 Kor 11, 1). Jeho modlitební život je nám příkladem (Sk 20, 36; 21, 5). Zřejmě myslí na dobu, kdy všichni budou Boha uctívat (Fil 2, 10; Řím 14, 11).

„Všelijaká rodina (celá rodina).“ Zdá se, že Pavel mluví o jednotě Boží rodiny. Vyjadřuje svůj názor, že nebeské bytosti a svatí na zemi tvoří jednu velkou rodinu. Uznáme-li překlad „všeliká rodina“ (místo „celá rodina“), vzniká dojem, že v nebi je více rodin. Písmo však nic takového netvrdí. Proto bude lépe, přijmeme-li výraz „celá rodina“, poněvadž to představuje jeden celek

Boží společnosti. Všichni mají téhož Otce, jak o tom Pavel často mluví.

Bůh dovolil, aby se jeho jednorozený Syn stal členem lidské rodiny a měl na věky lidskou podobu. Chce nás tím ujistit, že jeho rada o pokoji je neměnitelná. Ten, který je „svatý, bez úhony, neposkrvněný“, nestydí se nazývat nás bratry. Žid 7, 26; 2, 11. V Kristu je pozemská rodina spojena s rodinou nebeskou. Oslavený Kristus je naším bratrem.

Církev Boží dole tvoří jeden celek s církví Boží nahoře. Věřící na zemi a nebeské bytosti, které nikdy nepadly, tvoří jednu církev.

Uvažuj: V kom je pozemská rodina spojena v rodinu nebeskou? Ef 3, 15.

Jakou odpovědnost přináší členství v této rodině? 1 Jan 2, 3, 4.

Jaké přednosti? 1 Jan 2, 5. Co to znamená, že pozemská rodina uctívá Boha?

4. Silný vnitřní člověk (Ef 3, 16. 17).

„Mocí posilněna býti.“ Moc, která posiluje, je moc Boží. Člověk ji získává skrze Ducha sv. Táž moc, která člověka obrátí, musí v něm i dále působit, aby duchovně rostl.

„Na vnitřním člověku.“ Řečtina předpokládá moc, kterou člověk natrvalo získá. Živá duchovní moc v srdci člověka mu není vrozena. Sám nemá co nabídnout, nemá se čím chlubit.

„Skrze víru.“ Je to víra, která nám, obrazně řečeno, otevírá Kristovo srdce. Víra je důvěřivé odevzdání se Bohu a jeho zaslíbením a stává se trvalou zásadou života.

Kdo zachovává Kristova slova, má Krista v srdci (Jan 14, 23). Kdo má v srdci lásku, má velmi cenný dar (1 Jan 4, 7).

Co zaslubuje Bůh věřícímu, který je poslušen Kristo-

vých slov? Jaké požehnání bude mít ten, kdo má v srdci lásku?

Rostlina roste z toho, co jí Bůh k udržení života dal. Zapouští své kořeny do země. Přijímá sluneční svit, rosu a déšť. Tak má křesťan spolupracovat s nebeskými činiteli, aby mohl růst. Sami jsme bezmocní, proto využijme každou příležitost, kdy můžeme získat lepší zkušenost. Tak jako rostlina zapustí kořeny v půdě, máme i my zapustit kořeny v Kristu. A jako rostlina přijímá slunce, déšť i rosu, máme i my otevřít své srdce Duchu svatému.

U v a ž u j : Zamysleli jsme se již nad tím, jaké oživení a reformace by v našem životě i v životě ostatních vznikly, kdybychom lépe prožívali zásadu lásky? 1 Jan 5, 1—5.

5. Pochopení Kristovy lásky (Ef 3, 18. 19).

Cíl svatých je poznat osobně Kristovu lásku. Jeho láska k nám je nesmírná (Gal 2, 20); zavazuje nás k povinnosti (2 Kor 5, 14); má vztah k Ježíšovým příkazům (Jan 15, 10); a je přehojná (1 Tim 1, 14).

„Abyste mohli.“ Zde nestačí běžné lidské chápání. Pavel se proto modlí, aby jeho posluchači získali zvláštní moc k pochopení.

„Se všechněmi svatými.“ Určité duchovní působení vzniká pouze v srdci jednotlivce. Jsou však věci, které patří celé Boží církvi. Pochopení Kristovy lásky je něčím takovým. Věřící jsou spojeni společným vlastnictvím.

„Lásku Kristovu.“ Zde se nejedná o naši lásku ke Kristu, ale o jeho lásku k nám.

„Plnost Boží.“ Pavel mluví o nejlepším stavu člověka a o tom, jak může růst v milosti. Bůh nešetří se svým požehnáním, a proto člověk může stále lépe chápat Boží vedení. Pustá a prázdná místa v životě člověka se pak vyplní duchovní mocí.

Měli bychom velmi uvažovat o nekonečné hloubce Spasitelovy lásky, která se má dotknout naší bytosti a zjemnit

ji, má zušlechtit a povznést naše city a dokonale proměnit naši povahu.

Bůh nás miluje nekonečnou láskou. Pochopíme-li *prů-* kud délku, šířku, hloubku a výšku této neobyčejné *lásky,* začneme jej milovat. Kristus nám zjevuje svou *vroucí lásku,* kterou nás miloval, když jsme ještě byli hříšníci. A *umíněná* lidské srdce se poddává a pokořuje, hříšník *se proměňuje* a stává se dítětem nebes.

Uvažuj: Jak ovlivňuje Kristova láska náš život? Milujeme Krista, nezajímá-li nás život ostatních? *Poznej* lidé v našich slovech a činech působení Kristovy *lásky?*

6. Bůh dává věřícím hojnost (Ef 3, 20. 21).

Pavel v těchto verších shrnuje vše, co Bůh skrze Krista pro nás učinil. Srovnejme jiné novozákonní verše: Řím 16, 25; 1 Tim 6, 15; 6, 16; Juda 24. 25. Boží milost k svatým je nepochopitelná, proto čteme: „Mnohem hojněji.“ Bůh má velkou moc, která působí na věřící. Plní své úmysly a dokazuje tak svou velikost (Řím 4, 21; 2 Kor 9, 8). Tato slova dodávala církvi velkou duchovní odvažu pro blížící se nebezpečí (Sk 20, 29. 30), pronásledování v přítomnosti i v budoucnosti (2 Tes 1, 4) a pro velký úkol šíření díla Božího (Ef 2, 21. 22). „Bůh je mocen.“ Tak volal lid Boží po celá staletí (Dan 3, 17; Mat 3, 9; Jan 10, 29; 2 Kor 9, 8). Víme, že je mocen i dnes.

Pán Ježíš chce spolupracovat s lidmi a učinit je zdroji šíření své milosti. Všichni, kteří se chtějí stát Božími spolupracovníky, musí se v první řadě naučit nespolehat na sebe. Jenom tak jsou hotovi přijmout charakter ježíše Krista.

Nejvyšším cílem vzdělání a výchovy není jen předávání vědomostí, ale i udílení oživující síly, která se přenáší z mysli na mysl, a z duše do duše. Život může vznikat jedině ze života.

Uveď příklady toho, co Bůh učinil pro svůj lid v má-

nulosti! Jan 6, 31; 1 Kor 10, 1—4. Jaká je spojitost mezi církví a Boží slávou? Mat 5, 16.

U v a ž u j: Uved některé překážky, které znemožňují konání dobra! Co musí člověk mít, aby mohl vykonat co nejvíce dobra?

7. Závěrečné otázky.

1. Dopln: „Aby vám dal podle bohatství slávy své moci posilněnu býti - - - -.“
2. Kdo má poznat „rozličnou moudrost Boží“?
 - a) apoštolové a proroci,
 - b) zemské mocnosti,
 - c) nebeské síly.
3. Proč byl Pavel vězněn?
 - a) z libovůle římské vlády,
 - b) pro odpor Židů,
 - c) pro kázání evangelia.
4. Kdo tvoří Boží rodinu?
5. Dopln: „A poznati - - - lásku Kristovu, abyste doplnění byli ve - - - - - - - -.“
6. Jak dalece může Bůh věřícímu odpustit?

Odpovědi: 1. skrze Ducha svého na vnitřním člověku
2. c) nebeské síly 3. c) pro kázání evangelia 4. nebeské bytosti a svatí na zemi 5. - - - přenesmírnou - - -
- - - všelikou plnost Boží 6. nade všechno učiniti mnohem hojněji, nežli prosíme aneb rozumíme.

Jednota — zdroj pokoje a pokroku

Zákl. verš: Jan 17, 20. 21.

Otázka jednoty je velmi důležitá, zvláště pro církev. Má-li církev jako taková posléze zvítězit, musí být jednota mezi věřícími a Bohem. Jednota je podmínkou růstu a pokroku. Jednota posiluje, rozdělení oslabuje. Jednota přináší mír, kdežto rozdělení působí zkázu.

Bůh si přeje, aby jeho dítky byly mezi sebou jednomyslné. Což nechtějí žít spolu v nebesích? Je Kristus sám v sobě rozpolcen?

1. Výzva k jednotě (Ef 4, 1—3).

Základem jednoty je osobní vztah mezi věřícími s „Bohem Otcem a Pánem Ježíšem Kristem“ (1 Kor 8, 6). Apoštol upozorňuje na některé podrobnosti křesťanského jednání: pokora, tichost, snášlivost, snášení se vespolek v lásce. Mluví často o povolání věřícího (Fil 3, 14; 2 Tes 1, 11; Žid 3, 1). Správný křesťan se vždy snaží o „zachování jednoty ducha“. Křesťanský život neznamena jen chování navenek. Týká se vnitřního stavu a mezilidských vztahů, které určují pohnutky jednání.

Apoštol napomíná své bratry, aby v životě dokazovali sílu a moc pravdy, kterou jim zvěstoval. Měli v tichosti, laskavosti, snášlivosti a lásce představovat Kristův charakter.

Všichni věřící jsou jako členové Kristova těla vedeni týmž duchem a toutéž nadějí. Rozdělení v církvi působí Kristovu náboženství před světem hanbu a dává nepřítelům pravdy možnost výmluvy. Pavlova napomenutí nebyla psána pouze pro církev jeho doby. Bůh si přál, aby-

chom je četli i my. Co děláme pro zachování jednoty „ve svazku pokoje“?

2. Základ jednoty (Ef 4, 4–7).

„Jedno tělo.“ Křesťan není osamělý poutník. Náleží k živému organismu, k Boží rodině. Tato jednotu dokáže nahradit člověku jiné společenské formy, jako klub, a dokonce i lidskou rodinu.

„Jeden Duch.“ Duch odstraňuje ze života člověka rozdělení a vnitřní nesoulad, jež mnohý život promění v hotové bojiště. Nejednota je důkazem toho, že tam není Duch svatý.

„Jedna naděje.“ Duch uznává tuto naději; taková naděje musí život proměnit (1 Jan 3, 3).

„Jeden Pán.“ Ti, kteří se cele odevzdají témuž Pánu a jsou mu věrni, nežijí vespolek v nenávisti. On je Pánem jako Stvořitel a Obnovitel, a má moc nade vším.

„Jedna víra.“ Zdá se, že Pavel mluví o víře, která uznává Krista za osobního Spasitele; nemá na mysli víru jakožto věrouku. Jedině víra vede ke spasení (Řím 3, 29. 30).

„Jeden křest.“ Křest vodou vhodně představuje smrt a vzkříšení, rovněž očištění a oddělení, a je veřejným vyznáním členství církve Kristovy. Členové viditelné církve rostou společně, aby byli Kristu podobní.

„Jeden Bůh a Otec.“ Otec je zdrojem jednoty. Lidské srdce může objevit nejúžasnější skutečnost, že Bůh je Otcem, kterému lze věřit a který je člověku přítelem.

Uvažuj: Vylíč 7 bodů, na nichž je založena křesťanská jednotu. V jakém vztahu jsou ke každému věřícímu? Ef 4, 4–6. Co praví apoštol ještě v 7. verši?

3. Dary Ducha za účelem jednoty (Ef 4, 8–11).

Verš 8 je vzat ze Žalmu 68, 19, který byl napsán v souvislosti s přemístěním truhly smlouvy na horu Sinaj.

Církev tedy vítězí v Boží moci. Moudrost (1 Kor 1, 24) a moc (Řím 1, 16) mají sloužit naplnění Božího úmyslu. Věřící mají z Boží milosti usilovat o jednotu (1 Kor 1, 10; 13, 11; Fil 1, 27).

Kterým symbolickým činem předal Ježíš učedníkům Ducha svatého? Jan 20, 22. Byl to jen příslib, poněvadž plnost tohoto daru měli dostat až po Ježíšově nanebevstoupení.

Kristus se rozhodl při svém odchodu ze země, že dá dar těm, kteří v něho věří a kteří mu ještě měli uvěřit. Tento dar musel být přiměřený velikosti jeho královské moci. Usoudil, že dá svého zástupce, třetí osobu Božství. Byl to nejvýznamnější dar. Chtěl jim dát všechny dary v jednom, proto jim dal Ducha sv., onu moc obrácení, osvětlení a posvěcení.

Syn Boží nejen že sestoupil na zemi, ale prošel i nejhorší lidskou zkušenosť. Jeho opětovné usednutí na trůn slávy bylo tím slavnější.

Uvažuj: Je seznam darů v Ef 4, 11 úplný, anebo je zřejmé, že církve v případě potřeby získá další nutné dary? Srovnej seznam 1 Kor 12, 28. Jak může věřící přispět k zachování jednoty církve? Nakolik je služba církve potřebná v dnešní době?

4. Naplnění darů (Ef 4, 12. 13).

„Spořádání, zdokonalení“ představuje buď: 1. opravovat něco (sítě u Mat 4, 21), anebo 2. dokonalost něčeho (Luk 6, 40). Týká se to ustavičného růstu a rozvoje věrnosti a charakteru, nikoli konečné dokonalosti, jež nemůže být překonána.

Petr píše: „Puste stádo“ a dává návrhy, nad nimiž se musíme zamyslet (1 Petr 5, 2. 3). Jaký má být vztah věřícího ke kazateli? (Žid 13, 7. 17). Ti, kteří byli obdařeni mocí letnic, se museli snažit, aby dosáhli nejvyšší úrovně v Kristu Ježíši, poněvadž jim Bůh k tomu dal sílu. Denně prosili o novou milost, aby mohli neustále

lépe spět k dokonalosti. Duch sv. působil i na nejslabší tak, že tito se vírou v Boha naučili využívat svých darů, a stávali se posvěcenější a ušlechtlejší.

Musíme jít neustále vpřed. Ježíšovi následovníci musí kráčet krok za krokem po přímé cestě, aby nesvedli slabší k odpadnutí. Ti, kteří pracují pro Pána, musí se opravdu snažit zbavit se svých slabostí a oslavit Pána Boha tím, že pracují ve světle Slunce spravedlnosti. Tím povedou církev vpřed, vzhůru k nebesům, aby byla stále zřetelněji oddělena od hříchu.

Uvažuj: Na jaký cíl poukázal apoštol členům církve a kazatelům? Jak mají kazatelé a věřící spolupracovat? Jak se snažili učedníci po letnicích spolupracovat s Duchem svatým? Sk 8, 4. Jaký úkol mají v díle Božím kazatelé? Jaký věřící? Přispívá náš sbor svým podílem?

5. Jednota dává duchovní sílu (Ef 4, 14. 15).

Křesťané musí být bdělí, aby nebyli svedeni. Pavel to připomíná často (1 Kor 3, 18. 19; 15, 33; 2 Tim 3, 13. 14; Kol 2, 8. 9).

Jednota v Duchu přináší mnoho výhod, mezi jiným duchovní růst. Pavel děkuje Bohu za sbor, který rostl ve víře (2 Tes 1, 3). Jinému sboru doporučuje, aby prožili křesťanskou zkušenost růstu (Kol 1, 10). Další sbor napomíná, aby byli jednotni (1 Tes 3, 12).

Chceme-li růst v milosti, radosti, prospěšnosti, musíme mít spojení s Kristem. Máme-li s ním obecnství na každý den, v každé hodině — zůstáváme-li v něm — porosteme v milosti. Kristus nám bude vždy prvním a posledním. Má být s námi nejen na začátku a na konci života, ale na každém kroku.

Bez růstu není života. Rostlina buď roste, nebo zajde. Růst charakteru je také tichý a nepozorovaný, avšak soustavný, jak tomu je u rostliny. Náš život může být dokonalý v každém stupni vývoje. Splní-li se při nás Boží úmysl, budeme ustavičně růst.

Uvažuj: Uved nějaký následek bludu, svedení! Nakolik se podobají zákony růstu duchovního růstu rostlin? Jer 17, 7. 8.

Je křesťan povinen duchovně růst?

6. Rostoucí a rozmáhající se církev (Ef 4, 16).

Církev musí růst a rozmáhat se. Pavel měl rád vzrůst, rozvoj, rozšíření, pokrok a výstavbu. Snaží-li se všechny údy, roste celé tělo. Viděl rozmach církve od Asie po Makedonii (Sk 16, 9), od Jeruzaléma po Antiochii (Sk 13) a od Tesaloniky po Achaii (1 Tes 1, 7–9).

„Příslušně spojené,“ jak tomu je u stavby. Je to vhodné znázornění jednoty církve. Každý kloub nebo člen přispívá k scelení těla.

„Svázané po všech kloubech.“ Růst v Kristu zajišťuje život všech členů těla, jsou-li vhodně skloubeni. Různé dary lidí se při této spolupráci uplatní velmi dobře.

„Působí vzrůst.“ Růst je dvojitý: týká se počtu členů církve a duchovního růstu jednotlivců.

Uvažuj: Jak naplní církev své světové poslání ve smyslu našeho verše? Srovnej Mat 28, 19. 20.

Kristovi následovníci musí být víc, než světlo mezi lidmi. Musí být světlem světa. Tak jako Kristus zjevoval Otce, máme i my zjevovat Krista. Křesťan nesmí zapomenout, že náš Spasitel je velkým zdrojem světla, zjevuje se však v lidech. Kristova církev, každý Mistrův učedník, má podle vůle nebes zjevovat lidem Boha. Andělé v nebesích čekají, aby věřícím předali světlo nebes a sílu hybnoucím duším.

7. Závěrečné otázky.

1. Správně či nesprávně: Kristova významná modlitba u Jana 17. kap. se týkala jednoty mezi věřícími.

2. Které dva důvody jsou uvedeny v první řadě ve prospěch jednoty v církvi?
3. Co dal Pán Ježíš lidem po svém nanebevstoupení?
4. Dopln: „Pro spořádání ---, k dílu ---, pro vzdělání ---“
5. Dopln: „Ale upřímně se majíce v lásce, --- v toho všelijak, kterýž je hlava, totiž v Krista.“
6. Co přináší jednota v církvi?

Odpovědi: 1. správně 2. jedno tělo, jeden Duch 3. dary Ducha 4. svatých, k dílu služebnosti, těla Kristova 5. rostme (všelijak neboli ve všem) 6. růst v počtu a růst duchovního života jednotlivců.

8. úkol — dne 20. května 1972

Odložme vše staré, a staňme se novým stvořením

Zákl. verš: Ef 4, 32.

Apoštol pochopil, že je nutné, aby věřící duchovně vyspěli a aby učinili osobní zkušenosti. Podává naučení, jací mají být a co je jejich úkolem v církvi, jež má poselství pro všechny svět.

Apoštol též věděl, že v první řadě je nutno mít poznání. Cítil jako apoštol správně, že musí věřící poučit. Rozhodně poznal, že psané poučení je výhodnější než mluvené slovo. Zřejmě o těchto důležitých věcech mluvil a potom je teprve podal písemně. Apoštol byl učitelem (2 Tim 1, 11), proto přinášel naučení.

1. Odložme vše staré (Ef 4, 17–19).

„Protož toto pravím a osvědčuji“ je příznačné pro Pavlovo horlivé napomínání. Srovnej Sk 20, 26: „Protož osvědčuji vám“ a Gal 5, 3: „Osvědčuji všelikému člověku“. Ve své vroucnosti se často odvolával na Boha jakožto na svědka (Řím 1, 9; 2 Kor 1, 23). Výraz: „osvědčuji v Pánu“ nám dokazuje, že Pavel věděl, že mluví z Božího pověření.

„Marnost“ vyjadřuje světské způsoby (1 Kor 3, 20). Svět často označuje nevědomost a temnotu jako moudrost. Marnost odvádí člověka od Boha, pokoj Boží k němu přivádí. Srovnej Fil 4, 7.

„Slepotá“ srdce bývá označována jako „tvrdość srdce“. To znamená, že člověk je odpovědný za svůj stav. Srovnáme-li Mar 6, 52 poznáme, že slova nevědomost, hrubost a tvrdość jsou v téže souvislosti.

Tato myšlenka má křesťanům ukázat, že se musí cele obrátit a že i jejich mravní názory musí dostat nový směr.

Apoštol napomíná bratři ve jménu moci a autority Ježíše Krista, aby se po přijetí evangelia nechovali jako pohané; měli ve svém všedním životě dokázat, že jejich obrácení je trvalé.

Uvažuj: Co čteme o světském způsobu života? Co nemají věřící činit? Ef 4, 17; Řím 1, 21. V jaké souvislosti je náš život a naše způsoby s dílem, jež konáme? Co máme učinit se „starými zvyky a obyčejí“?

2. Staré způsoby nejsou od Krista (Ef 4, 20–22).

Starý člověk musí odložit hříchy, jichž se dopouštěl před obrácením. Nový člověk musí obléci Ježíše Krista, a s ním laskavost, pokornou mysl, tichost a shovívavost.

Starý člověk musí zemřít, aby se nový člověk mohl „obléci“ Ježíšem Kristem. Mezi starým a novým člověkem nesmí dojít ke kompromisům, ani k pokojnému soužití.

„Poznali Krista“ — to neznamená pouze něco o něm vědět, nýbrž seznámit se s jeho úkolem kněze, proroka, krále, přímluvce a prostředníka, který svým smířením dává život každému. Když Ježíš poprvé řekl „učte se ode mne (Mat 11, 29), dal sám sebe za příklad; nesmíme v něm vidět oběť velkého učitele, nýbrž předmět poznání a víry.

„Obcování“ znamená způsob života, běžné naše chování.

Člověk musí jednou provždy skoncovat se starou liřšnou povahou a nesmí se k ní vracet; musí se stát novým stvořením. Špinavé roucho samospravedlnosti musí být vyměněno za roucho spravedlnosti Pána Ježíše. Žádosti těla jsou klamné. Slibují potěšení a štěstí, ale přinášejí zármutek. Místo svobody dávají otroctví; slibují člověku, že se vyhne následkům hříchu, vedou však do zahynutí.

Uvažuj: V jaké souvislosti bylo Kristovo učení s pohanským způsobem života? Jaké stanovisko zaujali věřící k učení Pána Ježíše?

Myslíš, že si dnes uvědomujeme, že mezi „starým“ a „novým“ člověkem nesmí docházet ke kompromisům? Jak často si musíme obléci „nového člověka“; abychom si udrželi vítěznou křesťanskou povahu? Luk 9, 23.

3. Oblecte nového člověka (Ef 4, 23. 24.).

Obnovení nesmí zůstat pouhým přáním. Musíme Kristu odevzdat svoji vůli, abychom vše uváděli do praktického života.

Srdce, odevzdané Bohu, miluje pravdu Božího slova, neboť ono obnovuje duši. Tělesná mysl nenachází ve zkoumání Božího slova zalíbení, ale ten, kdo má obnovenou mysl, vidí stále nové kouzlo živého Písma; vždyť s každé stránky jako by zářila božská krása a nebeské světlo

„Obnovení“ — Člověk dokazuje ještě po staletích úpadku stopy původního Božího díla. Duch svatý dokáže zno-

vuzrozením a posvěcením „starého člověka“ vytvořit nové stvoření.

„Nové.“ Sami nedokážeme stát se novými lidmi s novou povahou; nestačí jen částečné obnovení. Toto přetvoření dokáže jen Boží síla; ovšem, pouze za souhlasu a spolupráce člověka.

„Podle Boha.“ Bůh sám je ideálem, podle něhož je vytvořen nový člověk (Mat 5, 48). Jelikož „nový člověk“ má vlastně představovat původní stav člověka, je v jeho duši obnoven Boží obraz.

V srdci a v životě mnohých lidí musí nastat obrovská změna, má-li Bůh při nich uplatnit svoji spasitelnou moc. Musí být obnoveni podle Božího obrazu v spravedlnosti a pravé svatosti.

Uvažuj: Kdo změně „starého člověka“ v životě věřícího? Kdo je vzorem „nového člověka“? Čím se vyznačuje „nové stvoření“? Uveď několik zvyků, jež mohou přivodit návrat „starého člověka“. V čem vede vnitřní proměna i k vnější změně? Kdo může posoudit pravost vnitřní proměny? 1 Sam 16, 7; Žid 12, 23.

4. Odložte lež a hněv (Ef 4, 25–27).

Lidé nemají rádi zákazy, ale často je důležité, abychom věděli, co smíme a co nesmíme dělat a co máme dělat. Např. musíme již předem vědět, že nesmíme lhát. Není možné, abychom jako členové Kristova těla jednali nebo mluvili lstivě. Slovo „bližní“ se neomezuje pouze na spoluvěřící (Luk 10, 29).

„Hněvejte se ... a nehřešte.“ Viz Žalm 4, 5. Je to zvláštní napomenutí. O jaký druh hněvu se jedná? O spravedlivé rozhořčení nad lžičkem, nikoli hněv uražené ctižádosti a pýchy.

Oprávněný hněv se týká špatného činu, není to nenávisť k přestupníkovi. Kdo zde umí rozlišovat, dosáhl nesmírné křesťanské ctnosti.

Pavel zdůvodňuje pravdomluvnost. Všichni jsme údy

téhož těla, a náš život je bezpečný jedině proto, že smysly a nervy přenášejí k mozku pravdivé zprávy. Kdyby nás smysly informovaly nesprávně, byli bychom velmi ohroženi, a mohl by nastat s námi brzy konec. Jakýkoli klam a lstivost ohrožují působení Kristova těla.

Uvažuj: Které hříchy musí podle našeho úkolu zmizet ze života nového člověka? Srovnej „hněv Boží“ s hněvem lidským. Jaké napomenutí je nám dáno v otázce hněvu? Jak může hněv „dát místo ďáblu“? Přísl 15, 18.

5. Krádež a nevhodné mluvení (Ef 4, 28. 29).

„Kdo kradl, již více nekrad!“ Evangelium zapustilo kořeny i v nejposlednějších doupatcích řeckých měst — mezi zkaženými a zločineckými živly (srov. 1 Kor 6, 9—11). V efezské církvi byli obrácení zloději. Křesťanství je proměnilo v poctivé lidi.

V těchto verších je řeč i o nevhodných slovech. Dar řeči má sloužit ke vzdělání a k rozvoji duchovního života.

Řeč, kterou křesťan používá, musí být v každém případě ovládaná Duchem Božím — ať je to v rodinném životě nebo ve styku s ostatními lidmi. Naučme se mluvit příjemným hlasem, volme slova čistá a správná, laskavá a zdvořilá. Příjemná, milá slova působí na lidskou duši jako rosa a vlahý déšť. Písmo praví o Kristu, že jeho rty uměly vždy „mluviti k ustálému slova příjemná“ (Ž 45, 2; Iz 50, 4). Pán nás napomíná: „Řeč vaše budiž příjemná“ (Kol 4, 6), „aby dala milost posluchačům“ (Ef 4, 29).

Slova působí jako vystřelený náboj pušky — nelze je odvolat, ani odčinit jejich vliv (Mat 12, 36. 37; Přísl 10, 19).

Uvažuj: Co mělo být podle Pavla lékem proti krádeži? Ef 4, 28.

Kam se zloděj nikdy nedostane? 1 Kor 6, 10.

Jakým způsobem má věřící svému bratru radit anebo ho napomínat? Kterým pravidlem se máme v řeči řídit? Vyznačuje se dnešní plané mluvení jakostí nebo mnohomluvností, čili kvalitou nebo kvantitou?

Z úst Kristova následovníka nemá vycházet žádná špatná řeč ani lehkomyšlné mluvení, mrzuté reptání ani nečisté nápady. Jsme-li ve společnosti, která se baví pošetilým mluvením, musíme dle možnosti změnit směr řeči.

6. Nezarmucujme Ducha svatého — buďme vlídní (Ef 4, 30–32).

Několik příkladů, jak můžeme zarmoutit Ducha svatého:

Mnozí mají nedostatečnou víru. Žijí neustále v obavách a přivozují si stále nesnáze. Jejich strach a stýskání zarmucují Ducha svatého.

Svědění je Boží hlas, který můžeme slyšet i v náporu lidských vášní; přehlížíme-li jej, zarmucujeme Ducha Božího.

Ananiáš a Zafira zarmoutili Ducha svatého, když podlehli lakotě.

Pochybujeme-li o Boží lásce a nedůvěřujeme-li jeho zaslíbením, působíme Bohu hanbu a rmoutíme jeho Ducha.

Největším nebezpečím církve není protivenství ze strany světa. Největší škody natropí zlo, jež věřící chovají v srdci. Ono zaručeně působí zpomalení rozvoje Božího díla. Závist, podezírání, hledání chyb a zloba záhy potlačí duchovní život. Naopak, soulad a jednota mezi členy církve, kteří mají nejrozličnější povahy, jsou nejpádnejším svědectvím o tom, že Bůh poslal svého Syna na svět.

Uvažuj: Čeho se nemá věřící dopouštět vůči Duchu svatému? Ef 4, 31.

Vyjmenuj zlo, jež musí věřící odložit. Jak se má věřící zachovat k těm, kteří mu ublížili a neprosili za odpuštění?

7. Závěrečné otázky.

1. Dopln: „Ale buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, --- jakož i Bůh v Kristu odpustil vám.“
2. Dopln: „Zatemnění v ---, odcizení jsouce od života Božího, pro ---, kteráž je v nich ze --- srdce jejich.“
3. Jaký význam mají slova „starý člověk“?
4. Co značí slova „nový člověk“?
5. Dopln: „Slunce nezapadej na --- vaši.“
6. Proč napomíná Pavel věřící, aby pracovali rukama?

Odpovědi: 1. odpouštějíte si vespolek 2. v rozumu, neznámost, zatvrzení 3. dřívější způsob života 4. bohabojný život nebo cesta života 5. hněvivost 6. aby mohli udílet potřebným.

9. úkol — dne 27. května 1972

Chodte ve světle

Zákl. verš: Ef 5, 1.

Pavel mluví ve svých epištolách o světle a o temnotě jako o symbolu spravedlnosti a nepravosti. Zamyslí-li se čtenáři nad těmito slovy, musí to na ně mít velký vliv.

Věřící mají pochopit, proč musí chodit v světle. Pavel jim říká, že kdysi byli „v temnosti“. Jinými slovy řečeno, jejich život před obrácením se vyznačoval nepravostí. Po svém obrácení se však mají stát „světlem v Pánu“. Je tedy přirozené, že musí chodit v světle. Tato slova platí právě tak i pro dnešní věřící.

Následování Pána, znamená pro křesťana žít životem podle Pisma.

1. Vliv příkladu (Ef 5, 1. 2).

„Napodobujte tedy Boha“ (dle nového překladu), „tak jako milující děti napodobují svého otce.“ Vzniká tedy otázka: V čem může člověk Boha napodobit? Zřejmě jen ve vztahu k člověku, který je obsažen v širokém pojmu lásky.

Když Pavel mluvil o napodobení, užil slov, kterým moudří Řekové rozuměli. Mimesis — napodobování — tvořilo hlavní část vzdělávání řečníka. Učitelé rétoriky tvrdili, že umění přednesu je závislé na třech věcech — na teorii, napodobení a cviku.

Naším vzorem je Kristus, a všichni se máme snažit napodobit jeho velkolepý příklad.

Život křesťana se má vyznačovat Kristovou láskou. Tato láska odpouští a udržuje se osobní obětavostí. Apoštol tvrdí, že ten, kdo ji má, získává rozhled a zdravé názory a dokáže rozlišovat mezi dobrem a zlem. S láskou se pojí duchovní nazírání, rozhled a známost, smysl pro posvátnost a jemné vnímání křesťanských ctností.

Budeme-li se řídit příkladem Spasitele, můžeme s ním mít svaté obecenství. Budeme-li denně usilovat o to, abychom napodobili jeho charakter a příklad, staneme se světu požehnáním, získáme časné uspokojení a později i věčnou odměnu.

U v a ž u j: Kterou základní zásadu křesťanského života doporučuje Pavel? Ef 5, 1; 1 Tes 1, 6. Co to znamená být „Božími následovníky jako milí synové“?

2. Kdo není vítězem, prohrává (Ef 5, 3—5).

Všechna nečistota: Všichni museli odložit staré pohan-ské neřesti a nahradit je příslušnými ctnostmi nového člo-

věka v Kristu Ježíši. Některé zde uvedené hříchy patřily „k hříchům těla“ (Gal 5, 19).

Povšimněme si, jak Pavel přechází od nečistoty v srdci (3. v.) k jejímu vnějšímu projevu (v. 4.).

Bláznivé mluvení: Doslova rychlé přebíhání v řeči, které se snadno zvrhne ke zlému. Je to řeč „bláznů“ (pošetilců) v nejhorším biblickém smyslu.

Lakomství: Setkáváme se s ním všude. Vyvolává nespokojenost a neshody v rodinách; způsobuje závist a nenávisť ve společnosti, má-li snad někdo víc než druhý; podněcuje majetnější k tomu, aby vydírali chudé. Nejedem člověk chodí pravidelně do sboru a má podíl u stolu Páně, ačkoli získává prostředky nezákonným způsobem. Celé zástupy věřících umlčují hlas svědomí a vzdávají se nebe pro pěkný babylónský plášť. To brzdí rozvoj evangelia, protože nevěřící se posmívají pokryteckému jednání mnohých „křesťanů“.

Lidé dopustili, aby se jejich mysl zatemnila a zmátla tím, že se přizpůsobují světským obyčejům a vlivům, takže posléze nemohou rozlišovat mezi světlem a temností, mezi pravdou a bludem.

Uvažuj: Proč neměli věřící mluvit o svém dřívějším hříšném životě?

O čem měli místo toho mluvit? Kdo nevejde do království Ježíše Krista?

3. Nenechte se svést (Ef 5, 6. 7).

„Marné řeči.“ Jsou to ve skutečnosti slova prázdná, která chtějí tvrdit, že uvedené hříchy (v. 3—5) nikoho nevyloučí z království Božího. Církev byla hned v zárodku ohrožena kacířstvím. Pavel varoval před falešnými učiteli, kteří se chtěli lstivě vetřít mezi křesťany. Další výstrahy před klamem, který způsobuje rozdělení stáde, čteme v Řím 16, 18; 1 Kor 3, 18; 2 Kor 11, 3; Kol 2, 8; 2 Tes 2, 3. 4.

Satan cítí blahé uspokojení, když vyznavači Ježíše Krista

lpí na jeho bludech. Vymýšlí neustále nové svody, které rafinovaně zdokonaluje.

Verše Písma, které poukazují na dnešní dobu a na svody v době konce, praví, že satan bude různým způsobem uplatňovat „všeliký podvod nepravosti“ 2 Tes 2, 9. 10. Jeho působení se jasně projevuje v rychle se rozmáhající temnotě, v množství bludů, učení a svodů v této poslední době. Satan nejen že svádí svět, ale proniká se svými svody i do církve Pána Ježíše. Velký odpadlík svádí duše do temnoty neproniknutelné noci. Pro lid Boží to bude noc soužení. Ale v této noci zazáří Boží světlo.

Uvažuj: Kam se dostanou ti, kteří dobrovolně přijmou svod a klam? Zjev 20, 12–14.

4. Dítka světla (Ef 5, 8. 9).

Pavel často srovnával dřívější pohanský život věřících s jejich přítomným křesťanským životem. (Viz Řím 11, 30.) V Ef 4, 18. 20 mluví o jejich dřívějším zatemněném rozumu a o nynějším osvícení v Kristu. „Jaké je společenství světla s temností?“ táže se ve 2 Kor 6, 14. Přirovnává život křesťana k chůzi: Chodte v „novotě života“, „v poctivosti“, „v Duchu“, „v moudrosti“ (Řím 6, 4; 13, 13; Gal 5, 16; Kol 4, 5). Apoštol Jan praví jasně, že ti, kteří chodí v světle, získají vzácnou odměnu (1 Jan 1, 7).

Kristus přikazuje svým následovníkům, aby chodili v světle. Chodit znamená jít vpřed, zdokonalovat se, uplatňovat své schopnosti, udržovat se v činnosti. Necvičíme-li se v dobrých skutcích, jak nás Spasitel nabádá a necítíme-li, že se musíme do tohoto díla zapojit osobně, bude naše náboženství nezdravé, zakrnělé. Chodíme-li v světle, umožňuje nám to žít podle Božích přikázání. Každým krokem, který uděláme bliže k nebesům, získáváme novou smlouvu. Bůh požehná svému lidu jedině tehdy, bude-li se snažit přinášet jiným požehnání.

Uvažuj: Jak měli věřící „chodit“, když se jim dostalo světla evangelia? Jak se měli chovat? Vysvětli, v jaké souvislosti je Duch svatý s „chozením“, a co z toho vyplývá? Co si představuješ pod pojmem „chodit jako synové světla“? Je nutné, aby se s náboženským poznáním družila praxe? Mat 21, 28—31. Může být opravdový křesťan nezásadní? Je-li někdo pouze vyznavačem křesťanství, co musí činit, aby byl šťasten v denních zkušenostech s Kristem? Přísl 3, 1. 23. 26.

5. Co se líbí Pánu (Ef 5, 10).

U Řím 12, 2 mluví Pavel o tom, jaká by byla „vůle Boží dobrá, libá a dokonalá“. V Kol 3, 20 čteme, že chceme-li se líbit Pánu, musíme být poslušni jeho vůle. Chceme-li zakusit splnění Božích požehnání, musíme být poslušni.

Poslušnost uvažuje o tom, „což se líbí Pánu“. Věřící měli činit zkušenosti na modlitbách, při zkoumání Písma, v obecenství s Mistrem a uvažováním o něm, aby poznali, co je Pánu příjemné. Pán Ježíš je Pánem našeho života (Jan 13, 13), a Pavel ho nazývá svým Pánem (Fil 3, 8).

„Zkusit.“ Křesťan musí stále posuzovat, co je dobré, pravé a správné, aby poznal, co je libé Bohu (Řím 12, 2). Pomůckou v tom je mu zjevená vůle Boží v Písmu sv. a v životní zkušenosti. Věřící má stále na paměti důležitou otázku: „Co by činil Ježíš?“

V Řím 12, 2 mluví Pavel o tom, že musíme zkusit, jaká je „vůle Boží dobrá, libá a dokonalá“. To se nám podaří jedině tehdy, přijmeme-li vše upřímně. Fil 1, 10. Bude nám to stále žádoucnější.

Uvažuj: Popiš zásadu, kterou se mají dnešní věřící v životě řídit. Kdo je Pánem našeho života? Podle jaké vysoké úrovně máme posuzovat své chování? Jak můžeme být Pánu příjemní? Co je praveno o vůli Boží „libé Pánu“? Co dokazuje, že Pán Bůh přijal náš život? Fil 1, 10.

6. Světlo je zkušebním kamenem (Ef 5, 11–13).

„Neužitečné skutky tmy.“ Pavel napomíná věřící, aby opustili tyto skutky, poněvadž „noc pominula, den se přiblížil“ (Řím 13, 12). Je již pokročilá doba, zlé skutky jsou neužitečné — to je působivé napomenutí. „Konec těch věcí je smrt“ (Řím 6, 21). Žalmista praví: „Odstupte ode mne, nešlechetníci“ (Žalm 119, 115).

Potřebujeme odvahu k tomu, abychom slovem nebo příkladem kárali zlo? Pokárání odhaluje dílo temnosti, je to však úkol nesnadný a nepříjemný (Přísł 15, 12; 29, 1). Povšimněme si, jakým způsobem napomíná Pán Ježíš (Jan 3, 20. 21).

Zářivé paprsky duchovního světla odhalují skryté a nepěkné věci v životě člověka. Když si Kristus posvětil světlem pravdy na pokrytectví své doby, odhalil je veřejně. Pokud jsou skutky temnoty skryty, nelze vidět jejich vliv ani pravou podstatu.

Jdeš-li k někomu, kdo je podle tebe v bludu, snaž se mluvit jemně a mírně. Nedopusť, abys pohledem, pohybem ruky, slovem či přízvukem naznačil povýšenost či samolibost. Varuj se, abys ničím nedokazoval, že jsi snad lepší než on. Dbej na to, abys neprojevoval hněv. Ačkoli mluvíš jasně, neměj ani stín nenávisti, zlovůle či hořkosti. Z milujícího srdce může vycházet jedině láska a něha.

Uvažuj: Skutky temnoty jsou obvykle páčány potají, skutky spravedlnosti na světle. Je tomu vždy tak?

Jaké napomenutí dává Pavel věřícím s ohledem na dřívější neřesti? Uveď, jaký postoj mají k těmto skutkům temnosti nyní zaujmout. Ef 5, 11; Řím 13, 12.

7. Závěrečné otázky.

1. Dopln: „Budtež tedy ---, jako synové milí.“
2. Co pravil Pavel o vši nečistotě, o lakomství, o pošetilém mluvení?

3. Jaký jiný výraz můžeme použít pro „hněv Boží“ v Ef 5, 6?
4. Doplň: „Byli jste zajisté někdy temnosti, ale nyní jste --- ---, jakožto --- --- --- chodíte.“
5. Pavel nabádal věřící, aby se snažili poznat, co se Pánu líbí. Jak to měli činit?
6. Doplň: „A --- se skutky neužitečnými tmy, ale raději --- ---.“

Odpovědi: 1. následovníci Boží 2. aniž jmenováno buď mezi vámi 3. Boží soud 4. světlo v Pánu, synové světla 5. praktický, zkušenostmi 6. neobcujte, je trescete.

10. úkol — dne 3. června 1972

Duchovní obnova v Kristu

Zákl. verš: Ef 5, 16.

Na počátku veršů našeho úkolu je pokyn „probud se“ (Ef 5, 14). Ten, kdo spí, neuvědomuje si stav ani vliv, k němuž během jeho spánku došlo. Kdo se neprobudí z duchovního spánku, doplatí na to věčným životem. Tato burcující výzva platila Efezským, ale platí i nám dnes.

Křesťan nestojí v životě na jednom místě. Nesmí ustnout, musí růst. Je to boj a pochod. Musí neustále usilovat o vyšší duchovní úroveň. Zdá se, že jsme ztratili již mnoho času, a musíme to nějak napravit. Musíme si pospíšet, „neboť dnové zlí jsou“. Výzva „Probud se“ znamená hlubší posvěcení, méně sobectví a více nezištnosti, stále více lásky k ostatním, více ochoty a služby bližním.

1. Probud se a využij příležitost (Ef 5, 14).

„Probud se, spáči“ (dle Moffata) je důrazný příkaz a) těm, v církvi, kteří nebyli celem Kristovi, b) hříšníkovi, který dosud nenalezl Krista.

Máme se probudit, máme to myslet vážně a žít ve světle Kristova učení. Kristus dává světlo a život (Jan 1, 4), poněvadž je sám „Světlem“ (Jan 1, 9).

„Zasvítí se ti.“ Hříšník, který přichází ke Kristu, dojde uzdravení hřejivými paprsky světla ze „Slunce spravedlnosti“ (Mal 4, 2). Nekající se mají probudit ze své lhostejnosti, aby je Kristus mohl zachránit.

Probudit se znamená růst v duchovním životě. Spánek značí úpadek. „Vyzývám všechny, kterým je jedno, zda jsou duchovně mrtví, aby se probudili a povstali. Kristus jim dá světlo. Mnozí vyznávají Boha ústy, ale skutky ho zapírají. Počítají se za lid Boží zvláštní, vybraný, jemuž platí mimořádné poselství, aby se posvětili a burcovali svět. A přece pozorujeme v našich řadách tak málo moci pravdy, tak málo horlivosti pro Pána. Světlo je matnější, ale my nejdeme v jeho paprscích.“ (TM, 451).

Uvažuj: Jak burcuje apoštol efezské věřící? Co znamená duchovní spánek? Ef 5, 14; 1 Kor 15, 34. Co je zaslíbeno těm, kteří se probudí? Vysvětli význam „světla“. Sk 26, 23.

2. Postoj věřícího (Ef 5, 15. 16).

„Opatrně.“ Křesťané všech dob musí žít opatrně, důsledně, zásadně. Snadno totiž podléhají běžnému způsobu mluvení, přizpůsobují se zvykům a obyčejům okolí atd.

„Vykupujete čas.“ Doslova „koupit si příhodný čas“ neboli využít co nejlépe dané příležitosti. Vykupovat čas znamená víc než zbavit se lenosti a povrchní činnosti. Ten, kdo není špatný, není již proto dobrý. Musíme být jako Ježíš „ve věcech Otce svého“ (Luk 2, 49), musíme

vyhledávat příležitosti ke konání dobra... dokonce i ve prospěch našich nepřátel (Mat 5, 44). Spasitel poukázal v podobenství o nespravedlivém správci, jak lidé světští vyřizují pilně a moudře své záležitosti, aby získali majetek. To je do jisté míry příklad pro dítky světla (viz Luk 16, 1–12).

Jsme nabádáni k tomu, abychom využívali čas. Promrhaný čas se již nikdy nevrátí. Nemůžeme přivolat zpět ani jedinou chvíli. Můžeme využít jedině zbývající čas a stát se Božími spolupracovníky v jeho slavném plánu vykopení.

Ten, kdo se podle toho zařídí, zakusí proměnu charakteru. Stává se Božím synem, členem královské rodiny, dítětem nebeského krále.

U v a ž u j: Jak líčí Pavel nový život věřícího? Ef 5, 16. Co má činit ten, kdo čas promarnil? Proč je tato výzva tak naléhavá? Řím 13, 12. Co navrhuješ ty pro využití času? Uveď, jak chceš lépe využít čas.

3. Poznat Boží vůli (Ef 5, 17).

Neopatrní — znamená nemoudří. To dokazuje nedostatek moudrosti, tudíž pošetilost a bláhovost.

Křesťan dokáže největší moudrost, když poznává Boží vůli a činí ji. Náš Spasitel a Pán se stále snažil být podřízen Otcově vůli (Jan 6, 38). Boží vůle sleduje určitý cíl (Jan 6, 40). Boží vůle není projevem tyranství a umílnosti, ale je spravedlivá, plná milosrdenství a pravdy. Je dokonalá (Řím 12, 2).

„Vůle Boží.“ Věřící má předně usilovat o to, aby poznal vůli Páně (viz Jan 7, 17). Proměněná mysl dokáže nejen pochopit Boží vůli, ale získává i nebeskou schopnost poznání, že tato je „dobrá, libá a dokonalá“ (Řím 12, 2).

Opravdové posvěcení znamená každodenní odumírání vlastnímu já a přizpůsobování se vůli Boží. Pavel byl ve snaze o posvěcení neustále v boji sám se sebou. Jeho vůle

a jeho touhy se na každý den rozcházel s povinností a vůlí Boží. Neřídil se však svými sklony, nýbrž vůlí Boží, i když mu to nebylo příjemné a musel křížovat svoji povahu.

Člověk nemůže ve své síle podříditi své úmysly, přání a sklony Boží vůli. Chce-li však být poddajný, Bůh v něm učiní to, co člověk sám nedokáže a podrobí každou myšlenku poslušnosti Krista.

U v a ž u j : Jak dokáže věřící přizpůsobit svůj život vůli Boží? Je to možné bez Boží pomoci? Pomůže Bůh věřícímu, aby byl s ním zajedno? Jan 7, 17.

4. Naplnit Duchem (Ef 5, 18).

Opíjení se. Zde se jedná o jasný zákaz. Křesťan se nemůže opíjet, protože je to hřích, který narušuje jeho zásady. Je to navíc zbytečné utrácení peněz a života. Mar-notratný syn žil prostopášně (Luk 15, 13) a nestřídmě. Pavel praví, aby se vedoucí církve neoddávali vínu (Tit 1, 7). Vztahuje tento zákaz i na ženy: Tit 2, 3. Pavel však nabádá věřící, aby byli naplněni Duchem Božím. Zde pozorujeme dva extrémy. Jak si zaměnili pozorovatelé o letnicích oba pojmy? Sk 2, 13. Patří k „naplnění Duchem“ vždy jakási extáze, vytržení?

Je-li člověk obživen Duchem svatým, získává duchovní nadšení a netouží po pozemské radosti. Působení Ducha svatého se sice vyznačuje střízlivostí, přesto se však vliv jeho přítomnosti projevuje nadšeným svědectvím o pravdě. Neobrácení lidé se o letnicích posmívali projevu Ducha a srovnávali jej s opilstvím (Sk 2, 13).

Bůh dává svého Ducha jedině těm, kteří na něho očekávají a pokorně prosí o jeho milostivé vedení. Toto zaslíbené požehnání Boží moci přináší v zápětí další požehnání tomu, kdo je u víře přijímá. Dar ducha je úměrný bohatství Kristovy milosti. Pán je ochoten naplnit naše potřeby.

Uvažuj: Kterou neřest odsuzuje apoštol? Jakou radu dává o Duchu Božím? Jak můžeme toto vybídnutí uplatnit v životě? Jan 4, 34.

5. Duchovní píseň (Ef 5, 19. 20).

Zpěv byl vždy mocným činitelem ve světě. Je to významný činitel také v životě křesťanské církve i u jednotlivých věřících. Duchovní písně dodávají duchovní sílu (Kol 3, 16), Daniel se modlil s díkuvzdáním (Dan 6, 10). Zpěv je slyšitelný. Ovšem, existuje i radostný, byť tichý zpěv duše. Obojí vyjadřuje chválu Bohu. Pavel se vyznačoval tím, že vzdával Bohu neustálý dík (1 Tes 2, 13; 2 Tim 1, 3).

„Díkuvzdání“ znamená mít ducha vděčnosti. Chvalozpěv přispívá velkou měrou ke zdraví těla i duše. Tento duch léčí zlo a malomyslnost. Křesťan má nejlepší náladu a je radostný i za nejhorších okolností. Duch vděčnosti se projevuje v radosti i v žalu, ve vítězství i při porážce. Je to trvalá, životodárná ctnost křesťanského charakteru.

„Ve jménu...“ Veškerý dík patří Bohu, přinášíme jej však ve jménu Ježíše Krista. Otec má nárok na vděčnost, poněvadž je naším Otcem (Řím 8, 14—17; Gal 4, 4—6). Dokázal své otcovství tím, že dal svého Syna, proto také přinášíme své modlitby a díkuvzdání ve jménu Syna. V Kristu můžeme získat vše, co nám Otec chce dát. Přicházejme k Bohu s upřímnou důvěrou (Jan 14, 13; 15, 16; 16, 23. 24).

Bůh vysvobodil naši duši z otroctví hříchu. Je to větší vysvobození, než když Židé prošli Rudým mořem. Ti, kteří uvažují o Božím přenesmírném milosrdenství a jsou vděční za malé dary, budou ve svém srdci přinášet Pánu chvalozpěvy. Nepřestávejme mu být vděční za každodenní požehnání a nade vše za smrt Pána Ježíše, která nám umožňuje štěstí a nebeskou radost.

Uvažuj: Čím měli věřící vyjádřit svoji víru a zkušenost? Vyjádři se o souvislosti mezi střízlivostí, nadšením

a radostí, jak se učíme v našem úkole. Má být díky křesťana chvilkový či soustavný? Za které požehnání má věřící nejvíce děkovat? Ž 115, 1.

6. Služme si navzájem (Ef 5, 21).

V Novém zákoně čteme mnoho o podrobení se neboli pokoře. V Řím 13, 1–7 čteme o podrobení se „vrchnosti“; v 1 Petr 2, 13 o „poddajnosti všelikému lidskému zřízení pro Pána; v 1 Petr 2, 18 – 3, 7 je řeč o poddanosti zaměstnavateli a zabíhá podrobně i do rodinného života. Křesťan je pro spořádaný život už proto, že má úctu k Bohu. Čteme o tom v Ef 5, 21.

Chceme-li si být navzájem poddáni, musíme si počínat moudře, opatrně, tj. musíme uznávat vzájemná práva a povinnosti. Pokora není zbabělost ani podlézavost. Je to v první řadě uznávání Boží vlády, a za druhé uznání křesťanské rovnosti mezi lidmi.

Věřící se mají vyznačovat poddaností, pokorou a úslužností. Musí podrobovat své já před Bohem i před lidmi. Naše požadavky vůči ostatním jsou často v rozporu s duchem služby, s duchem evangelia. Kladme na první místo zájmy Boží, učme se od Ježíše (Jan 13, 15. 16). Je samozřejmé, že se podřídíme osobám starším a nadřízeným a vážíme si sobě rovných, ale křesťan se musí umět podřít i těm, kteří mají zdánlivě nižší postavení. Projeví to pozorností, láskou a úctou ke všem Božím stvořením.

Kristus přebývá v duši jedině tenkrát, odumřelo-li naše sobectví, jestli jsme přestali usilovat o svrchovanost, je-li v našem srdci vděčnost a láska, která zpřijemňuje život. Tehdy se stáváme Božími spolupracovníky.

Uvažuj: O kterou vrcholně důležitou ctnost má věřící usilovat? Jak se tato ctnost uplatní? Kdy a proč si Bůh používá lidí pokorných? Jak 4, 6; 1 Petr 5, 6.

7. Závěrečné otázky.

1. Doplň: „--- ---, poněvadž dnové --- jsou.“
2. Pavel vyzývá věřící, aby se probudili. Co jim pak Kristus zaslubuje?
 - a) světlo,
 - b) požehnání anebo
 - c) věčný život.
3. Správně či nesprávně: Věřící je nabádán, aby porozuměl vůli Boží. Je to nanejvýš důležité.
4. Doplň: „A neopíjejte se vínem, v němž je prostopášnost; ale buďte --- ---.“
5. Jak často mají věřící Bohu děkovat?
6. Doplň: „Poddání jsouce --- --- ---.“

Odpovědi: 1. vykupující čas, zlí 2. světlo 3. správně
 4. naplnění Duchem 5. stále 6. jedni druhým v bázni Boží.

11. úkol — dne 10. června 1972

Sloupy křesťanského domova

Zákl. verš: Mat 19, 6.

Kristus přinesl svým příchodem na svět velké zjevení pravdy evangelia. Tato pravda okamžitě narazila na zlozvyky tehdejšího života. Patřila sem i otázka manželství. Stav žen a dětí byl nesmírně ponižující.

Židé si vykládali verš 5 Moj 24, 1 velmi svobodomyšlně, takže žena byla v případě rozvodu bezmocná. Když se Žid chtěl se svojí ženou dát rozvést, podal jí lístek rozloučení, který mu kněz napsal. Ovšem, musel mít dva svědky. Pán Ježíš mluví u Mar 10, 2—5 a u Mat 5,

31. 32 o zneužívání rozvodu. Prohlásil, že jediným důvodem k rozvodu je cizoložství, a ne malicherná příčina náladového manžela.

Apoštol Pavel zabývá se v tomto úkole zřízením manželství.

1. Jako Pánu (Ef 5, 22. 23).

1 Petr 5, 5 poukazuje na křesťanské podřízení se všeobecně: „A všichni poddanost jedni druhým prokazujte.“ Pavel považuje za nutné říci něco i o pokoře v manželství. Duchovní stav Efezských musel být ještě v mnohém usměrňován. Ženy a děti žily v ubohém stavu. Pavel opakoval velmi důrazně, co značí pravá poddanost a poukázal na příklad Ježíše Krista.

„Hlava.“ Tím, že manžel je hlavou, je schopen i povinen pečovat o svou ženu, tak jako Kristus pečuje o svoji církev.

„Tělo.“ Tak jako Kristus je „spasitelem světa“ neboli církve, má být i manžel ochráncem a živitelem své ženy a rodiny.

Pán ustanovil muže jakožto hlavu ženy, aby ji chránil; on má být hlavním pojítkem členů rodiny, tak jako Kristus je hlavou církve. Kristus uplatňuje svoji autoritu moudře, laskavě a jemně; manžel má uplatňovat svoji moc podle vzoru Krista.

Uvažuj: Jak měly být ženy poddány svým mužům? Ef 5, 23; Kol 1, 18.

2. Tak jako miloval Kristus (Ef 5, 24. 25).

Církev je Kristu poddána dobrovolně, poněvadž věří v jeho dokonalou moudrost a dobrotu a oplácí mu jeho nevýslovnou lásku.

Mužova autorita nesmí ženě překážet ve věrnosti Bohu.
„Milujte ženy své.“ Dobrý manžel nikdy nedává drsné

rozkazy. Jeho láska se musí všestranně projevit: např. slovy porozumění a něžnosti. Manžel pečuje o časné potřeby ženy (1 Tim 5, 8), přispívá všemožně k zajištění jejího štěstí (1 Kor 7, 33) a váží si jí (1 Petr 3, 7).

Lásku si nevynucujte, ale raději ji dávejte. Pěstujte nejušlechtilejší stránky své povahy a uznejte ochotně dobré vlastnosti svého druhu. Sympatie a úcta podporují nejlepší úsilí, láska podněcuje k ušlechtilosti a sama tím roste. Ani muž ani žena nesmějí ztratit svoji individualitu.

Kristus se k nám chová tak, jak se mají manželé chovat k sobě navzájem. Chcete-li si zachovat vzájemnou lásku, nesmíte jeden od druhého vyžadovat splnění každého přání.

Uvažuj: Co je napsáno v Ef 5, 24 o poddanosti žen? Jakou lásku mají mít muži ke svým ženám podle 25. v.? Jakým způsobem mají manželé řešit své neshody? 1 Kor 16, 14.

3. Vrchol lásky (Ef 5, 25—27).

Náš úkol poukazuje na krásný vztah Josefa k Marii, matce Pána Ježíše (Mat 1, 19. 20; 2, 13. 22; Luk 2, 43—45).

„Dal sebe.“ Největší zkouškou lásky je, dovede-li se člověk zřít vlastní štěstí ve prospěch toho druhého.

V tomto směru má manžel napodobit Krista, má se vzdát osobních zálib a pohodlí, aby jeho žena byla šťastná. I v nemoci jí má být ku pomoci. Církev byla také v bídě, jakoby nemocná. Kristus pro její záchranu obětoval sám sebe. Tak se obětuje i muž v zájmu své manželky a poslouží jí v duchovních potřebách. Totéž činí i ona. To je duch vzájemné lásky.

Když na novomanžele začne doléhat život plný nesnází a starostí, rozplyne se romantika, kterou bývá manželství opředeno. Je to pro ně nejkritičtější okamžik. Často na sobě poznají různé slabosti a kazy. Hledejme však raději

dobré vlastnosti než chyby. Někdy rozhoduje naše stanovisko a naše nálada o tom, co na druhém odhalíme. Mnozí považují projevy lásky za slabost a odpuzují druhého svou uzavřeností. Nevyjádřená láska nemůže dlouho trvat. Nedovol, aby srdce tvého životního druhu hynulo nedostatkem laskavosti a přívětivosti.

Uvažuj: Jaký má být domov křesťanů v porovnání s Kristovým vztahem k církvi? Ef 5, 27. 28.

Jak ovlivňuje toto měřítko štěstí muže, ženy a domova? Čí příklad je vynikajícím vzorem? Ef 5, 25b.

4. Jako vlastní tělo (Ef 5, 28–30).

Takové manželské pouto vylučuje jakoukoli formu nadvlády, podřazenosti, podrobení atd. Je to nejužší a nejpožehnanější spojení mezi lidmi.

Tato slova nemluví o zanedbání povinné úcty dětí k rodičům. Zdůrazňují však, že muž má v první řadě myslet na svoji manželku. Je povinen milovat své rodiče, avšak láska k manželce je prvořadá.

Mnozí mužové nepředstavují svým chováním k manželkám správně Pána Ježíše, neřídí se jeho zásadami. Prohlašují, že žena má být muži poddána ve všem. Bůh si však nepřeje, aby muž ovládal svoji rodinu, není-li sám poddán Kristu. Muž se musí podřídít Pánu Ježíši, aby vhodně představoval Kristův vztah k církvi. Je-li muž drsný, hrubý, vychloubačný, sobecký, strohý a nesnášenlivý, nesmí se ani opovážít zdůrazňovat biblickou zásadu, že muž je hlavou ženy a že mu musí být poddána. Není-li sám poddán Kristu, pak není ani pánem ani manželem v pravém slova smyslu.

Uvažuj: Kterými slovy odsuzuje náš úkol sobeckou lásku? Ef 5, 28. V čem představuje pravá manželská láska lásku Kristovu k církvi? v. 29. Jsi v manželství správným životním druhem (družkou)?

Žena a matka se nemá jen plahočit v domácnosti, ale má

mít čas na čtení, vzdělání, aby nezůstávala pozadu za svým manželem. Má moudře využít svůj vliv, aby její drazí spěli neustále výš. Žena musí mít čas pro svého Spasitele, aby jí mohl být každodenním druhem a rodným přítelem. Má být vždy usměvavá a radostná.

5. Spjati v Pánu (Ef 5, 31. 32).

Výrok 1 Moj 2, 24 se opakuje u Mat 19, 5; Mar 10, 7. 8. Zde je původ blahodárného zřízení manželství, jež vytváří domov, rodinu a společnost.

„Tajemství.“ Pavel praví, že tajemné pouto mezi mužem a ženou je něčím velkolepým, ovšem, že poukazuje na spojení Krista s církví. Manželství rozumět můžeme, avšak tajemné spojení Krista s věřícími je dosud neprobádáno. Vidíme jen „jako v zrcadle“ (1 Kor 13, 12).

Poslání domova se netýká pouze jeho členů. Křesťanský domov má názorně představovat správné životní zásady. Mladí lidé si z takového domova odnášejí naučení do života. Ušlechtilé zásady se tak přenášejí do dalších rodin a působí na společnost povznášejícím vlivem.

Uvažuj: Jaké úzké spojení má být mezi mužem a ženou? Ef 5, 31.

Jak může být manžel „hlavou ženy“ (Ef 5, 23), aby v manželství byla jednomyslnost a štěstí? 1 Jan 3, 23c.

6. Závěrečná výzva (Ef 5, 33).

Ve sborích řeckých křesťanů se těžko bojovalo proti sobectví mužů, podporovaného silou tradice a společenskými zvyklostmi. Pavel se zabývá touto otázkou v osmi verších. Zdůrazňoval, že muž má milovat ženu tak, jako Kristus miluje církev, neboť pohanská nadřazenost muže zabíhala až do krutosti.

Ovšem, 5. kapitola epištoly k Efezským líčí v první řadě Kristovu zachraňující lásku k církvi. Kdyby věřící správně pochopili hloubku této lásky, neměli bychom tolik man-

želských problémů. Může manžel milovat Krista nade vše, je-li nevlídný k ženě a dětem? Může žena chápat Kristovu lásku, neplní-li své povinnosti v domově?

Bůh stvořil muže i ženu pro sebe, a v Kristu zůstávají stále jeho vlastnictvím. V manželství se mají k sobě chovat jako Kristovy vykoupené děti (Kol 1, 16. 17).

„Bojí se.“ (Jiný překlad mluví o uctivosti.) Pavel neměl na mysli nějaký podlízavý strach. To by nebylo ve shodě s jeho radou. Žena neztrácí lásku k svému muži, váží-li si ho a ctí. Boží přirozený řád v rodině však nesmí být zvrácen; muž má mít vedoucí postavení v rodině. Tam, kde je vzájemná láska a úcta, není řeč o nadvládě ani o odcizení.

Domov Amrama a Jochebed dokazuje, jaký vliv má domov na život velkého muže, jakým byl Mojžíš. Jochebed využila svoji příležitost a vychovala své dítě pro Pána. Celý příští Mojžíšův život a jeho velké poslání potvrzují důležitý vliv věřící matky. Nic se této činnosti nevyrovná.

Uvažuj: Jak má manžel milovat svoji ženu? Můžeme totéž očekávat od ženy? Ef 5, 25. 33.

Jsi přesvědčen, že správné chování rodičů má vliv na domov?

Je zaručeno, že z křesťanského domova vyjdou vždy jen dobré děti a ze špatného domova jen zlé? Vycházejí přece jen z dobrých domovů většinou dobré děti?

7. Závěrečné otázky.

1. Dopln: „Nebo muž je ---, jako i Kristus je ---.“
2. Muži mají milovat své ženy jako:
 - a) Kristus miloval církev,
 - b) jako ženy milují své muže,
 - c) jako milují své bližní.
3. Správně či nesprávně: Kristus miloval církev a vydal se za ni v oběť.
4. Dopln: „Neboť co --- spojil, člověk ---.“

5. Jaký další důvod je zde uveden pro to, aby muž miloval svoji manželku?
6. Které důvěrné příbuzné opustí muž pro svoji ženu?
Odpovědi: 1. hlava ženy, je hlavou církve 2. jako Kristus miloval církev 3. správně 4. Bůh spojil, nerozdvojuj 5. jsou jedno tělo 6. otce a matku.
-

12. úkol — dne 17. června 1972

Důležité křesťanské zásady

Zákl. verš: Ef 6, 2.

Budeme se zabývat cennými naučeními pro děti a rodiče. Úcta, kázeň a láska jsou základem šťastného, ukázněného života. Zamysleme se dobře nad těmito pokyny, abychom pochopili jejich význam pro naše domovy a pro naši dobu. Staneme se pak svědky duchovního probuzení.

Největší kletbou rodiny je, když rodiče dětem dovolí, aby si žily po svém. Plní-li rodiče všechna přání svých dětí a omlouvají je, ztratí děti úctu k rodičům a k autoritě Boží i lidské. Upadají pak snadno do satanova područí. Vliv nevhodného rodinného života je dalekosáhlý a poškozuje celou společnost. Takový vliv vyvolává celou záplavu zla, jež postihuje rodiny, společnost i národy.

1. Poselství k dětem (Ef 6, 1. 2).

K hlavním zásadám náboženského i společenského života v Izraeli patřila výchova dětí. Podkladem této výchovy byla poslušnost vůči Bohu i rodičům. Příznačné je 5. přikázání ve 2 Moj 20, 12.

Děti jsou povinny vážit si rodičů po celý život. Jsou-li rodiče staří a slabší, mají jim děti věnovat tím více lásky a pozornosti. Naše závazky k rodičům nekončí nikdy. Naše vzájemná láska se neměří podle let či vzdálenosti, a své odpovědnosti k nim se nemůžeme nikdy vzdát.

Je to prvé přikázání se zaslíbením. Platí pro děti i mládež, pro lidi středního věku i pro starší. Neexistuje životní údobí, kdy by děti nebyly povinny vážit si rodičů. Tato posvátná povinnost je závazná pro každého syna a dceru a tvoří podmínku prodloužení života na zemi, kterou Pán dá svým věrným. Je to otázka nanejvýš důležitá, a nemůžeme ji přejít lehkomyšlně. Zaslíbení je vázáno podmínkou poslušnosti. Budeš-li poslušný, budeš žít dlouho v zemi, kterou ti Pán Bůh dá. Budeš-li neposlušný, neprodloužíš si život.

Uvažuj: Co je první povinností dětí? Proč? Ef 6, 1; 2 Moj 20, 12.

Jaká souvislost bývá dnes mezi výchovou v rodinách a neklidnou, neukázněnou mládeží? Je i dnes nutno začít s výchovou dítěte v raném věku?

2. Odměna poslušnosti (Ef 6, 3).

Bůh zaslíbil Izraelským požehnání, budou-li důsledně zachovávat jeho přikázání (5 Moj 28, 1—14).

„Aby ti bylo dobře.“ Děti, jež se naučily poslouchat rodiče, jsou šťastnější, a všichni lidé jsou šťastnější, když se naučí poslouchat Boha.

„Dlouhověký.“ Požehnaný život na této zemi má zaslíbení věčného života.

Je dokázáno, že zdravý rodinný život, kde převládá poslušnost, přispívá k blahu společnosti a národů. Být poslušen křesťanských rodičů znamená být rozvážný, šetrný, ukázněný a mít další ctnosti, jež přinášejí tělesné a duchovní zdraví. Pavel připomíná poslušným přirozený zákon a současně jim zaslubuje zvláštní Boží požehnání.

V křesťanském domově se nemohou vyskytovat neřesti, které zkracují život.

Daniel a jeho druhové mohli oslavit pravého Boha před národy země proto, že svědomitě dodržovali zásady Písma svatého. Naučení, jež tyto židovské děti přijaly od svých rodičů, činily je silné u víře a zásadní ve službě živému Bohu.

Děti, které si rodičů neváží a neposlouchají je, které nedbají na jejich rady a poučení, nemohou mít podíl na nové zemi. Na očištěné nové zemi nebude místa pro odbojně, neposlušné a nevďěčné syny a dcery.

Kdyby Izraelští byli poslušni Božích zákonů, žasly by národy světa nad jejich blahobytem. Ve všem by se zjevovala Boží sláva, velebnost a moc. Bůh jim dal veškeré možnosti, aby se stali největším národem světa.

Uvažuj: Uveď hlavní naučení našeho úkolu. Mat 6, 33; 5 Moj 4, 40; 5, 16.

Okoušíme všichni požehnání poslušnosti?

3. Co mají vědět otcové (Ef 6, 4).

„Vychovávejte je“ dokazuje, že apoštol nemluví o dospělých dětech.

Rodiče mají ke svým dětem podle v. 4. dvojitou povinnost: jednu zápornou, druhou kladnou. Výchova je úkol nesnadný a zdlouhavý. Rodiče nesmějí zapomínat, že trpělivost a osobní příklad tvoří důležitou součást výchovy. Mrzuté rozkazy, soustavné popuzování, ukvapené výčitky a kárání, náládovost — tím vším děti provokujeme, tj. dráždíme k hněvu.

„Nepopouzejte je.“ Kolos 3, 21 udává důvod pro toto napomenutí. Dnešní nedostatečná rodičovská autorita je někdy zaviněna nesprávnými, podrážděnými či dokonce krutými požadavky rodičů k dětem. Další příčinou reptání jsou umíněné, nerozumné požadavky některých rodičů. Napomenutí povzbuzuje dítě, když jedná správně a varuje je, jedná-li nesprávně.

Rodiče mají být co nejvíce doma. Mají své děti vést slovem i příkladem k milování Boha a k bázni Boží. Mají jim vštěpovat rozumnost, společenské cítění a přívětivost, jakož i pracovitost, hospodárnost a sebezapření. Věnují-li rodiče dětem doma lásku, soucit a porozumění, zajišťují jim bezpečné a milé útočiště před mnohým světským pokušením.

Uvažuj: Zamysli se nad uvedenými větami, jež se týkají usměrňování dětí a mládeže. Řekni něco o popouzení z osobního stanoviska.

4. Poučení otrokům (Ef 6, 5—7).

Pavel nechtěl zahájit revoluci proti zlu otroctví. Usiloval o pozvolnou změnu myšlení, aby posléze praskly okovy pout otroků. Křesťan věří, že „Bůh není přijímač osob“ a že všechny národy jsou učiněny z jedné krve (Sk 10, 34; 17, 26). To se neslučuje s otroctvím. Jelikož páni i otroci uctívali téhož Boha v téže církvi a uznávali Ježíše za svého Pána (Ef 4, 6), museli dojít k přesvědčení, že otroctví je společensky a duchovně neúnosné.

Křesťanství vytvářelo silná duchovní pouta mezi pánem a otrokem, mezi králem a poddaným. Byli obmyti v téže krvi, oživoval je tentýž Duch a byli zajedno v Kristu Ježíši.

Uvědomuje-li si zaměstnavatel i zaměstnanec, že Kristus je jejich Pánem, budou oba jednat čestně, rozumně a s úctou.

Uvažuj: Kterými třemi vlastnostmi vyznačuje se poslušnost služebníků? Co to znamená sloužit na oko, „aby od lidí viděni byli“? Mat 23, 5. Vztahovala se tato výstraha jen na římské otroky nebo platí pro všechny lidi všech dob? Kterou zásadou se má vyznačovat naše křesťanská služba? („jako Pánu“ Ef 6, 7; 5, 22).

5. Odměna pracujících (Ef 6, 8).

Nyní se apoštol zmiňuje o soudu, kde si všichni budou rovni (2 Kor 5, 10). Mezi Římany vládly velké společenské rozdíly, ale mezi křesťany tomu tak nebylo (1 Kor 12, 13; Gal 3, 27; Kol 3, 11).

Každý člověk čeká odměnu za svoji službu. Ovšem, svět často dává za velkou dřinu velmi málo nebo nic. Ačkoli si nemůžeme odměnu zasloužit, líčí Bůh alespoň část naší odměny (Zj 22, 12). Tato skutečnost musela otroky nasmírně potěšovat.

„Věduce.“ Otrok mohl být ujištěn, že Prozřetelnost sleduje jeho život a činy a že dostane právě tak odměnu jako jiní lidé. Všichni věřící jsou dědici velkých duchovních hodnot.

Protkejme i sebemenší povinnost živou vírou jako zlatou nití, a pak veškerá denní práce nám poslouží k duchovnímu růstu. Hledme ustavičně na Ježíše. Láska k němu nám dá životodárnou sílu ke všemu, co podnikáme. Využijeme-li vhodně svých darů, spojíme se zlatým pouťem s vyšším světem.

Mistr oceňuje a odměňuje hřivny dělníků, jako by vše bylo jejich zásluhou. Je spokojen. Odměňuje je za každou službu i oběť, poněvadž jeho srdce překypuje láskou a něžností.

Uvažuj: S kterou slavnou skutečností se otrok seznával? Na jaký společenský stupeň ho to stavělo? V jakém smyslu jsou si rovni „otrok“ i „svobodný“? Sk 17, 26.

6. Naučení Pánům (Ef 6, 9).

Všechny třídy křesťanského společenství mají nárok na lidská práva. Za dnů Říma byli křesťanští sluhové i páni vedeni k pěknému lidskému vztahu, k bratrství. Řídme se zlatým pravidlem (Mat 7, 12), věduce, že máme téhož Pána na nebi.

„Odpouštějíce pohrůžky.“ Židům se dostalo zvláštního naučení, jak se mají chovat k služebnictvu (3 Moj 25,

39—43; 5 Moj 15, 12—14; Jer 34, 14). Od křesťanů, kteří měli v otázce lidských vztahů větší poznání v Kristu Ježíši, se čekalo mnohem více. Pohružky vzbuzují strach a jsou důsledkem násilí, kdežto cesta evangelia je cestou lásky. Hrozby bývají obvykle počátkem krutosti a musí být zcela vymýceny. Každý nadřizený má úžasnou příležitost, aby uplatňoval svoji autoritu v lásce, nikoli pomocí donucování a násilí. Uplatňuje kázeň a výstrahy s křesťanskou láskou a sebeovládáním.

Ti, kterým se dostalo Kristovy milosti, budou ochotni přinést jakoukoli oběť, aby i jiní lidé, za něž Spasitel zemřel, získali tento nebeský dar. Měli by vynaložit vše, aby svým životem přispěli ke zlepšení světa. K takovému postoji dospěje upřímně obrácená duše.

Uvažuj: Jaké naučení dal apoštol pánům? Ef 6, 9. Nač měli páni pamatovat při jednání s otroky? Kol 4, 1. Bylo pro římské majitele otroků snadné dodržovat tyto křesťanské zásady? Potřebovaly k tomu obě třídy Boží milost? Potřebujeme i my Boží milost, abychom mezi sebou jednali podle biblických zásad?

7. Závěrečné otázky.

1. Jak se mají chovat děti k rodičům? Proč?
2. Dopln: „Cti ---, nebo to je --- se zaslíbením.“
3. Co je zaslíbeno těm, kteří splní tento příkaz?
4. Jaké napomenutí je dáno otcům?
5. Na jaký vzor služby se měli dívat sluhové?
6. Co si měli připomínat jejich páni?

Odpovědi: 1. mají je poslouchat, neboť to je spravedlivé
2. otce a matku, prvé přikázání 3. blahobyť, dlouhý věk
4. nepopouzejte děti k hněvu, vychovávejte je v bázi Páně
5. jakožto služebníci J. Krista 6. máte také Pána v nebesích.

Budte silní v Pánu

Zákl. verš: Ef 6, 11.

Studovali jsme důležité pravdy, které apoštol Pavel předkládal Efezským. Tyto zásady ovlivňují téměř 2000 let smýšlení miliónů lidí na světě. Evangelium Ježíše Krista radikálně změnilo směr lidských dějin. Přispěl k tomu z velké části i apoštol Pavel, který tak důrazně předkládal způsob křesťanského života.

V dnešním úkole se budeme zabývat posledním Pavlovým naučením pro věřící v Efezu. Jsou to klasická biblická naučení, která posilovala věřící v každé době až do dnešních dnů.

1. Posilňte se v Pánu (Ef 6, 10. 11).

Silní získávají vítězství. Kdo chce duchovně vydržet a zvítězit, musí pevně věřit v Krista. Věřící mohou být silni jedině v moci Boží (Fil 4, 13). Pavel vždy důvěřoval Boží moci (Řím 1, 16; 2 Tim 1, 12), proto nabádá: „Posilňte se v Pánu.“ Křesťan sice věří, že Bůh ho zachrání, nesmí však zapomenout na číhajícího nepřítele (1 Petr 5, 8). Boží výzbroj slouží spravedlivým ke spasení.

Jak se mohou křesťané posílnit v Pánu:

„Viděla jsem, že pokora je silou dítek Božích. Připadají-li si samy malé, stane se jim Ježíš silou a spravedlností, a Bůh požehná jejich práci.“ EGW.

Bůh má dostatek síly a moudrosti pro ty, kteří po ní touží upřímně a s vírou. Víra v Kristovu moc dodává sílu k životu a osvětluje cestu.

Pamatuj, že v modlitbě je zdroj tvé síly.

V posledním velkém boji vydrží jen ti, kteří vyzbrojí svou mysl pravdami bible. Kdybychom si náležitě vážili

Božského slova, měli bychom bez ohledu na věk vnitřní odolnost vůči hříchu a pevné zásady, které umožňují vítězství v pokušení.

Uvažuj: Zopakuj si obě napomenutí, která Pavel dává. Jak se může věřící „posílit v Pánu“? 2 Tim 2, 1; 1 Kor 16, 13.

Proč musíme mít „Boží výzbroj“? 1 Pet 5, 8.

2. Boj proti mocnostem temna (Ef 6, 12).

Apoštol viděl duchovním zrakem, jak na jednotlivce i na církvev dolehnou velké těžkosti. Věřící musí bojovat (2 Tim 4, 7). Církev má stále své nepřátele (Zj 12, 12). Nepřítel je vylíčen jako dravec, který číhá na bohabojné (1 Pet 5, 8). Věřící se musí postavit na odpor (1 Pet 5, 9).

Slovo Boží nám ukazuje dvě bojující moci, které ovlivňují a ovládají obyvatele světa. Tyto síly, jedna dobrá a druhá zlá, neustále působí na každého člověka. Ti, kteří jsou ovládáni Bohem a ovlivňováni nebeskými anděly, budou schopni poznat lstivé působení neviditelných temných sil. Nesmí však v ničem povolovat satanu a jeho andělům.

Nebudeme-li ustavičně na stráži, nepřítel nás přemůže. Ačkoli všichni víme, co si Bůh od nás přeje, nestačí pouhé vědění. Musíme vroucně prosit Boha o uskutečnění jeho vůle a musíme v tom smyslu s ním i spolupracovat.

Satan se nyní chystá k poslednímu útoku proti církvi. Všichni, kteří se snaží jít za Ježíšem, octnou se v boji s tímto neúnavným nepřítelem. Čím více se křesťan snaží napodobit vzor Pána Ježíše, tím větším terčem satanových útoků se stává. Kristus dá sílu všem, kteří o ni prosí. Satan nemůže nikoho přemoci proti jeho vůli.

Uvažuj: Jak se mají křesťané chovat k mocnostem zlého? Ef 6, 14; 1 Kor 9, 26.

Jak chápeš výraz „duchovní zlosti vysoko“? Jak musí věřící podle tvého názoru odolávat zlu? 1 Tim 6, 12.

3. Celá výzbroj (Ef 6, 13).

V den zlý. Vztahuje se to na některý den v budoucnu? V Ef 5, 16 Pavel říká: „poněvadž dnové zlí jsou.“ Tedy i za jeho generace byla zlá doba. To měl na mysli i Spasitel: „Dnes je vaše chvíle a hodina mocnosti temnoty.“ V našem světě je každý den zlý v tom smyslu, že satanovy zástupy jsou neustále v činnosti.

Celé odění. Boží výzbroj nesmí být neúplná. Když David zhřešil, nebyl duchovně plně vyzbrojen, neměl celé odění Boží (2 Sam 11, 12). Jákob měl jen částečné odění, když podvedl Izáka, svého otce (1 Moj 27). Petr neměl celé odění Boží, když zapřel svého Pána (Mat 26, 69. 75).

„Všecko vykonajíce.“ Bůh nám dal možnost využít své síly do krajnosti. Je pravda, že bez Boží výzbroje a síly nevyhrajeme žádnou bitvu. Nebudeme-li s Boží silou spolupracovat, musíme prohrát.

Boží služebníci si musí obléci celou Boží výzbroj. Našimi protivníky nejsou jen lidé. Bůh vybízí všechny křesťany, aby se pustili pod jeho vedením do boje; nebesa jim dopomohou k vítězství. Nesmíme nikdy satanovým útokům podléhat. Nikdo není od tohoto boje osvobozen.

Uvažuj: Jaké nebezpečí hrozí věřícímu, který není plně vyzbrojen? Co znamenají pro tebe slova: „Odolati“, „v den zlý“ a „všecko vykonajíce, státi“? 1 Tim 6, 12. Jak dlouho trvá boj křesťana? Kdy jedině může vyhrávat?

4. Opasek, pancíř, obuv (Ef 6, 14. 15).

Pravda. Pravda, o níž je zde řeč, neznamená jen poctivost člověka. Je to pravda Boží, kterou má člověk v srdci, kterou oceňuje a kterou se řídí.

Spravedlnost. Někteří myslí, že je to jen spravedlnost Ježíše Krista, která zastírá dítko Boží; jiní myslí, že je to jen zásadnost křesťana a věrnost. K úspěšnému boji je nutno mít oboje.

Evangelium pokoje. Zdá se, že tento verš má na mysli stálost v boji. V tomto případě se nejedná tak o zvěstování evangelia, jako o to, aby evangelium zakotvilo v srdci křesťana. Věřící je stálý ve víře v Krista vtěleného, zmrtvýchvstalého, který vstoupil na nebesa. To tvoří jádro evangelia a skýtá důvod k vnitřnímu pokoji a klidu.

O křesťanské výzbroji mluví nejpádněji verš k Žid 4, 12. Zde je Boží slovo obrazně nazváno řečí „živou a mocnou, pronikavější nad všeliký meč na obě strany ostrý“. Dovede najít zlo i v lidském srdci a potřit je.

Pravda člověka povznáší. Jakmile pravda bible uplatní svůj posvěcující vliv na srdci a charakteru člověka, stává se věřící lepší bytostí.

Uvažuj: Musí křesťan i přes svou mírumilovnost bojovat proti zlu? Jak 4, 7.

Řeší pravdy v Písmu sv. problémy dnešního člověka? Jak může křesťan osobně získat pravdu?

5. Štít, přilba, meč (Ef 6, 16. 17).

Římský štít chránil celé tělo před šípy nepřítelů. Hrot šípů býval natřen hořlavou masou a zapálený vystřelen. Protože tyto ohnivé šípy způsobovaly požáry, musely být uhašeny.

Víra. Tato víra je živá, podobná štítu, který zachycuje ohnivé šípy, současně je odevzdaná a důvěřuje Bohu, který způsobí vysvobození. V boji s nejrůznějším pokušením vrací víra člověku důvěru a umožňuje mu pokračovat v boji.

Ohnivé šípy. Je to vhodné přirovnání k ohnivým pokušením, jež dotírají na dítě Boží. Tato mohou přijít ve formě strachu, malomyslnosti, netrpělivosti, hříšných myšlenek, závisti, hněvu a jiných neřestí. Ale víra v Boha je zachytí jako šíp, plamen uhasí, a ony zneškodněny odpadnou.

Pavel věděl, že chce-li křesťan dosáhnout vysokého cíle, musí se mnoho modlit a neustále bdít. Snažil se proto

vštipit si tuto myšlenku hluboko do srdce. Věděl rovněž, že Kristus umožňuje věřícímu člověku, aby mohl odolat všem zlým pokušením.

Uvažuj: Vyjmenuj a popiš tři zbraně, nutné dle našeho úkolu k dosažení křesťanského vítězství. Slouží výzbroj křesťana pouze k obraně, anebo ji používáme podle okolností i k útoku?

Tento svět není pro křesťana jen zemí přátel, ale i nepřátel. Nebude-li mít věřící Boží výzbroj a vítězný meč Duchů, stane se kořistí mocností temna. Víra všech bude vyzkoušena. Všichni budou třbeni, tak jako se zlato zkouší v ohni.

6. Vítězství pomocí modlitby (Ef 6, 18—23).

„Vždycky se modlete“ — znamená modlit se vytrvale. To platí pro všechny úseky duchovního života. Srov. Sk 2, 42: „I zůstávali v učení apoštolském a v společenství.“ Byla to zkušenost, která sblížovala. Za dnů apoštola Pavla (Sk 1, 14) znamenalo toto vzájemné společenství zvláště modlitbu.

„Za všechny svaté“ — to se vztahuje na všechny věřící. Musíme se modlit za obrácené, za ty, které máme rádi i za ty, kteří nám nejsou sympatičtí.

„A za mne“ — to dokazuje, že Pavel potřeboval slova i odvahy.

„Řeč“ — se netýká pouze slov, nýbrž i moudré volby slov a používání. Srov. s 1 Kor 12, 8, kde Duch udílí „slovo moudrosti“.

Modlitba netvoří další zbraň. Ona pouze pomáhá správně používat duchovní zbraně. Pavel naléhá, abychom byli stále v duchu na modlitbách, abychom měli ustavičné spojení s Bohem (viz Luk 18, 1; Žid 4, 16; Fil 4, 6).

Vytrvalost v modlitbě neznamená snad naléhání na Boha, aby změnil své smýšlení nebo vůli asi v tom smyslu, jako když žebrotící dítě konečně dosáhne od neochotných rodičů

svého. Vytrvalost na modlitbě však ukazuje, jakého ducha má prosebník, a jak je připraven přijmout vyslyšení.

Uvažuj: Je to přirozené a snadné setrvávat ustavičně na modlitbách?

Potřebujeme v tomto směru pomoc Ducha svatého?

Je modlitba odpovědí pro dnešek? 1 Tes 5, 17; Juda 20.

Kterými hlavními rysy vyznačuje se správná modlitba? Mat 17, 21; Jak 5, 15; Kol 4, 2.

7. Závěrečné otázky.

1. Doplň: „Oblect se --- Boží, abyste mohli --- proti --- ďábelským.“
2. Jak zní prvé napomenutí tohoto úkolu?
3. Je boj věřícího se zlem skutečný či pomyslný?
4. Kolik částí křesťanské výzbroje má věřící mít?
5. Každá součást výzbroje je vlastně duchovním symbolem.
Doplň vhodnými slovy:
 - a) opasek,
 - b) pancíř,
 - c) obuv,
 - d) štít,
 - e) přilba,
 - f) meč Ducha.
6. V jakém duchu musíme nosit jednotlivé části Božho odění?

Odpovědi: 1. v celé odění Boží, státi, útokům 2. posilňte se v Pánu 3. skutečný 4. celou výzbroj 5. a) pravda, b) spravedlnost, c) evangelium pokoje, d) víra, e) spasení, f) slovo Boží 6. vždycky se modlit.
